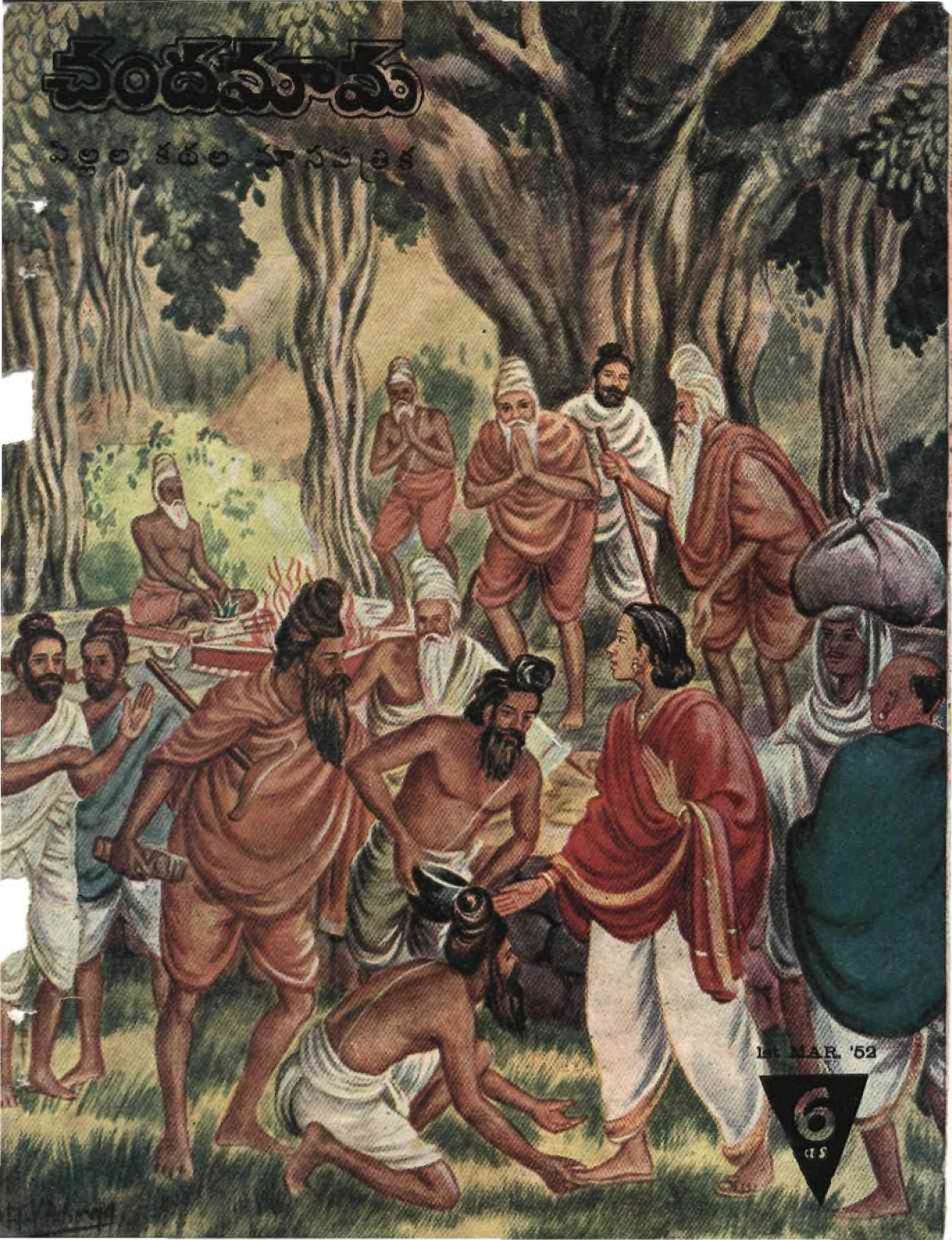

చందమామ

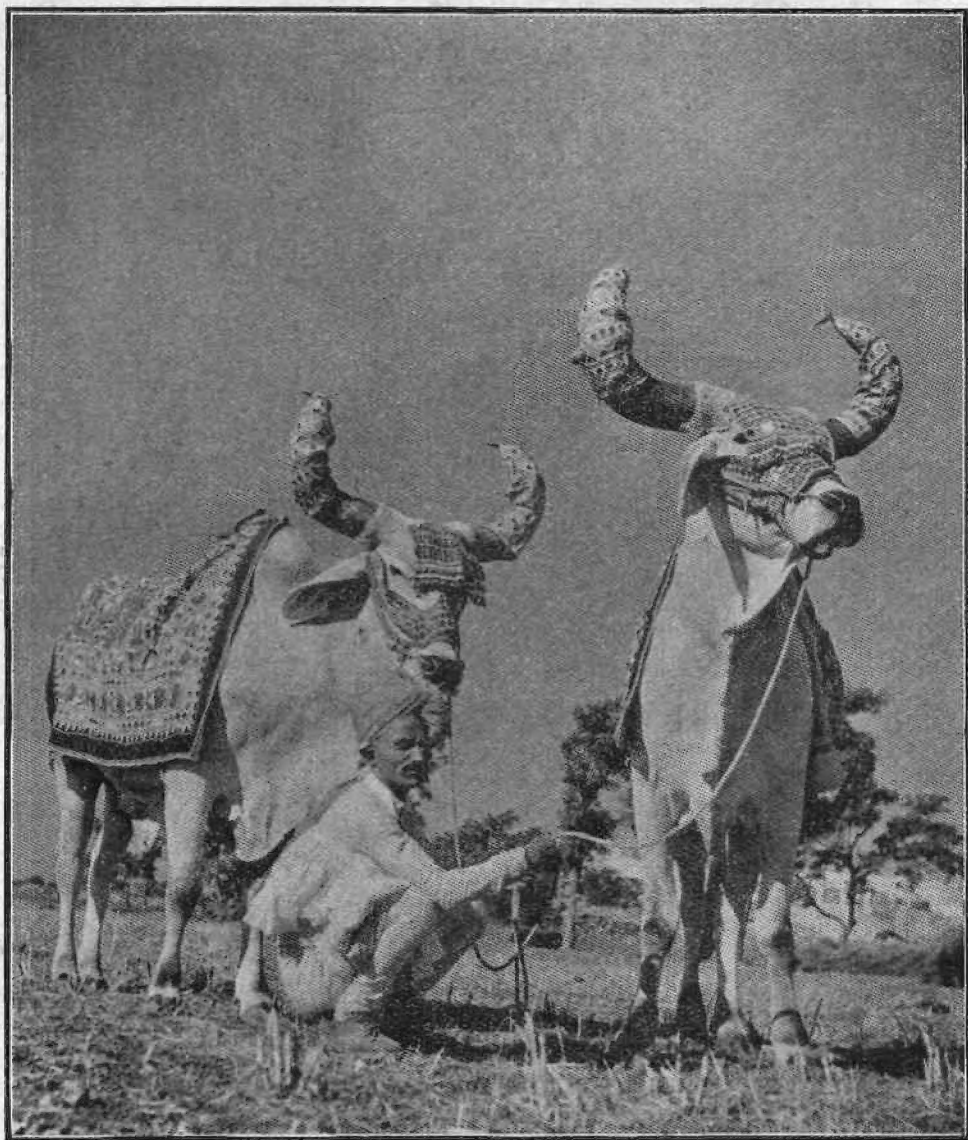
పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st MAR. '52

Ohandamama, March '52

Photo by Pranal K. Patel

క ర ట క

ఫిబ్రవరి 20 తేది నుండి

అన్ని ముఖ్యకేంద్రములలో

ది గ్రీజు యముగా

చూడబడుతున్నది

అక్బరు - శుభకుమారి - కనకం - జగ్గయ్య - బలరామయ్య
చంద్రశేఖర్ - రేలంగి - రాజుకుమార్తి - ఎం.ఎ.ఎ.ఎ.
భావకులశర్మవారి.

ప్రీతిరాజులు

డైరెక్టర్
డి. శ్రీకృష్ణమూర్తి -
పాటలు
అనంబట్టి * రాజేంద్రరావు - అద్వైతం

జాన్.
గోపీచంద్.

మ్యూజిక్
అద్వైతం

హెచ్.ఎస్.ఎస్.

డి. ప్రొ. బ్యూటర్లు

అంధ్రా : గోకుల్ కృష్ణ

నైజామ్ : ప్రీతియర్

సీడెల్ : శాంతి

మైసూరు : జయంతి

....

....

....

....

విజయవాడ.

సికింద్రాబాద్.

గుంటకల్.

బెంగళూరు.

చందమామ

చందమామ

ఈ సంచికలో యివి

చదువుకోండి

విషయము

పేజీ

వింతతీర్పు ... 10

సూర్యకిరణం ... 13

అపూర్వ సాధం ... 17

తమ్మిరాజు తెలివి ... 25

టాక్సీలో పర్పు ... 29

గంధర్వ కన్యలు ... 33

దాయాదులు ... 39

తనదాకా వస్తే ... 42

నాన్నకోసం ... 44

ఇంద్రజాలం ... 50

రంగుల బొమ్మకథ ... 53

ఇవన్నీగాక పజిలు, పాటలు,

ఇంకా, ఇంకా ఎన్నో వున్నాయి.

చందమామ ఆఫీసు

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 1684

మద్రాసు . 1.

డోంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టనిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

రాజా గోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ సువినియోగములు,
లొండు, బాదం, కాఫీ, చంద్రహారములు,
24" యించి, పేట 1-కి రు. 11/- సాదా
సల్లపూసల చైను 18" యించి 1-కి రు. 5/-
ప్లవర్ సల్లపూసల చైను 18" యించి 1-కి
రు. 7/8/- అర్థరుతో 800 డిజైనులుగల
క్యాటలాగు వుచితంగా పంపబడును.
ప్యాకింగు సాఫ్టేజీ రు. 1 అదనము

రాజా గోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ (రిజిస్టర్డ్)
రాజా విల్లింగ్డు :: మచిలీపట్నం

మూర్తి విడుదల!

భరణీ వారి

ప్రేమ

"Love"

భానుమతి
నాగేశ్వరరావు

ముక్కామల..సి.యస్.ఆర్.

శ్రీరంజన్ (జూనియర్)

రేలంగి...శివరావు

సీతారాం

మ్యూజిక్
సుబ్బరామన్
పోతన్న
కమలా థియేటర్
ఫోటో మౌంటింగ్
...రేల్వే...
...ఆర్ట్...
కె.నాగేశ్వరరావు

బూడిట
వాహినీ

డైరెక్టర్... రామ కృష్ణ

ఆంధ్ర, సి.డె.ఎడ్, నైజాములకు
పూర్ణా పిక్చర్స్ లిమిటెడ్, విజయవాడ

వివరములకు: భరణీ పిక్చర్స్, మదరాసు - 17.

మైసూర్ సంస్థానం, కూర్గలకు

(డింలాండ్ పిక్చర్స్ కార్పొరేషన్, బెంగళూరు నెటి

చందమామ పాఠకులకు గమనిక
... చిరునామా మార్పు ...

2 & 3 ఆర్కాట్ రోడ్డు, కోడంబాకమ్, మదరాసు - 24

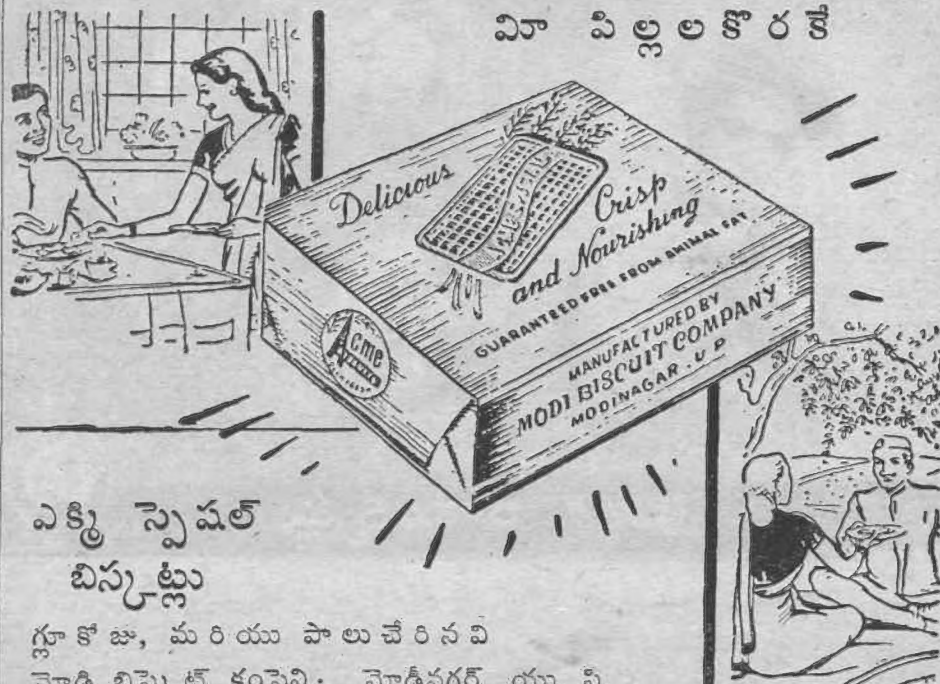

తపాలాపెట్టె నంబరు వ్రాయకండి

త్వరలోనే చందమామ మళయాళం, మహారాష్ట్ర
భాషలలో కూడ వెలువడబోతున్నది.

మీ పిల్లల కొరకే

ఎక్స్ క్లెస్ట్
బిస్కెట్లు

గ్లా కోజు, మ రి యు పా లు చే రి న వి
మోడి బిస్కెట్ కంపెనీ: మోడినగర్, యు. పి.

విశాలాద్రిలో విజయవంతముగ
ప్రదర్శింపబడుచున్నది!

వినోదా
వారి

శాంతి

దర్శకత్వం
వేదాంతం రాఘవయ్య

* *
చంద్రకుమారి
సౌమిత్రి... సీ. హేమలత
డా॥ జి. వి. సుబ్బారావు
రామచంద్రకౌశ్యప
అరణి.. పేకేటి

సంగీతము రచన పాటలు ఛాయ కళ
సుబ్బరామన్... కొప్పలి... సముద్రాల... రంగం... వారి, గోడ్గాంకర్

MATA

N. 12

పూర్ణ రిలీజ్

వివరములకు :- వినోదావిక్చర్స్, గోపాలకృష్ణారోడ్-మదరాసు-17

అందమును వర్చస్సును పెంపొందించు
టకు అన్ని కాలములలోను సమ్మతముగ
“రవిగిసరిన్” సబ్బును వాడుడు.

“బ్రు హ్మోల్” తలనూనె ఈవయో
గించినందువలన చక్కని నిడుపైన
కురులు పెరుగును. అ సందకర మైన
వాసన కలది. మెదడును చల్లదనముగను,
శాంతముగనుంచు ఓషధులతో తయారు
చేయబడినది.

వ్యాపార వివరాలకు :

ది న్యూ స్టార్ ఆండ్ కో.,

10, వైద్యనాథ మొదలి వీధి, తండియార్పేట, మదరాసు - 21

పిల్లలంటే తల్లులకు తీపి
పిప్పరమెంట్లు పిల్లలకు తీపి

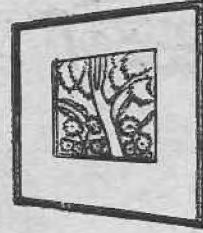
తెంకాయ పిప్పరమెంట్లు

M.A.P. INDUSTRIES
TONDARPET, MADRAS. 21

రంగుకు
రమణీయతకు
కోఆప్టెక్స్
అలంకరణవస్త్రాలు

మద్రాస్ స్టేట్ హౌండ్ ల్యాం వీవర్స్
కో - ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్

ఎగ్మారు

మద్రాసు

త్వరలో
విడుదల!

ఐయస్ ప్రొడక్షన్స్ వారి,

ఆడబ్రతుకు

శ్రీరంజని... కనకం... వృష్ణకుమారి... బేబి ముఖర్జీ
ప్రొడ్యూసర్... A. నరసయ్య... డైరెక్టర్... B.A. సుబ్బారావు...

చిత్రయా రికార్డ్స్

Chandamama

చందమామ

సంచాలకుడు: చక్రపాణి

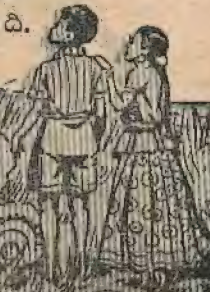

సంపుటి 10 : సంచిక 3

మార్చి 1952

మనదేశం చాలా చిత్రమైనదేశం. ఇక్కడ మనిషికొక మతం, మండలాని కొకభాష. ఇన్ని మతాలూ ఇన్నిభాషలూ గల దేశం ప్రపంచంలో మరిఒకటి లేదనటం అతిశయోక్తికాదు. ఒక రాష్ట్రంలో ప్రజలకు ఒక విషయం చెప్పాలంటే ఆ రాష్ట్రభాషలో చెబితేనే వాళ్ళ మనసుకు హత్తుకుంటుంది. మహాత్తరమైన ఈ పుద్యమం నెరవేర్చాలనే పుద్దేశంతోనే చందమామ మన దేశభాష లన్నింటిలోనూ అవతరించటానికి సంకల్పించింది. ముందుగా తెలుగు, తమిళం, కన్నడం, హిందీ భాషలలో వెలువడిన చందమామకు ఆయా రాష్ట్రాలలో పాఠకులు జేజేలు కొట్టడంతో 'మన సంకల్పం సరి ఐనది,

ఇంతవరకు దీనిని సవ్యంగానే నెరవేర్చగలిగాము' అని ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాము. ఈవిధంగా ఏర్పడిన బాటను అనుసరించి తక్కిన రాష్ట్రాలన్నిటిలోనూ క్రమంగా చందమామ సంచారం చేయబోతున్నది. ఇప్పుడు మళయాళ, మహారాష్ట్ర భాషలలో వెలువడటానికి సంకల్పించటం ఈ సంచారంలో ఒక మైలురాయి చేరుకోవడమన్నమాట. ఈ వార్తను మేము వెల్లడించగానే సహకారాన్ని, అభిమానాన్ని చూపుతూ పై రెండు రాష్ట్రాల నుంచి లేఖలు కురియనారంభించినై. ఉత్సాహకరమైన ఈ ఆదరం మా ఉద్యమానికి చక్కటి ఊత నిస్తున్నది.

వీంత్ తీర్పు

ఒక్కతూరి ముక్కుకూ కనులకూ
నడుమ తగాదా రేగింది.

కళ్ళజోడు ఎవ్వరిదని వాదన,
చర్చ విరివిగా పొగింది.

శ్రీశ్రీ నాలుక బి. యే. బి. యల్.
తీవ్రంగా వాదించారు.

ఎగిరిదుమికి ఇరుదవడల నడుమమే
బల్లగుడ్డి రోదించారు.

చెవులు ప్రధాన న్యాయమూర్తులుగా
చెవి నిక్కించుక విన్నారు.

కోర్టు గ్రుడ్డిదే, కాని నేర్పుగా
తీర్చిస్తుందని అన్నారు.

నాలుకగారన్నారు - 'దేవరా !

కళ్ళజోడు పరికించండి !

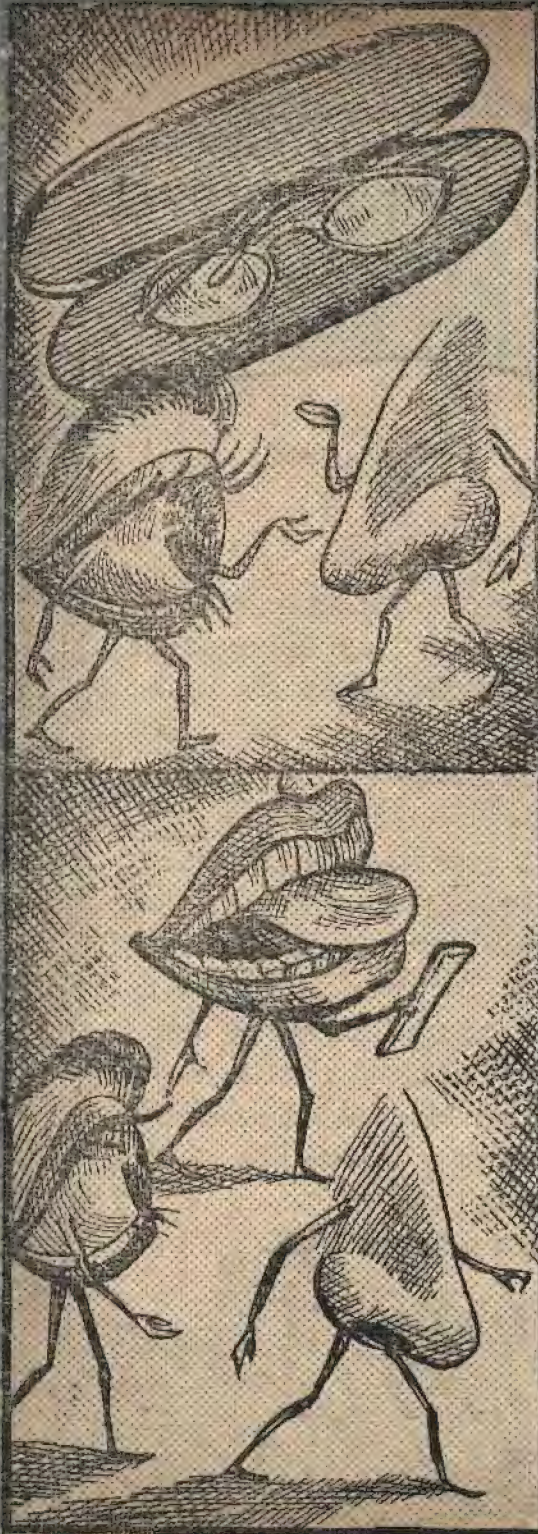
ముక్కుకొరకు నిర్మింపబడిందని
మీకు విశదమౌతుందండి !

అంతేగాక ముక్కుమీదున్నది

ఇది చాలారోజులనుంచి.

ముక్కుకు చెందుతుంది ఇది తప్పక

అని యనవచ్చు ఇందునుంచి.

రచన :
“బైరాగి”

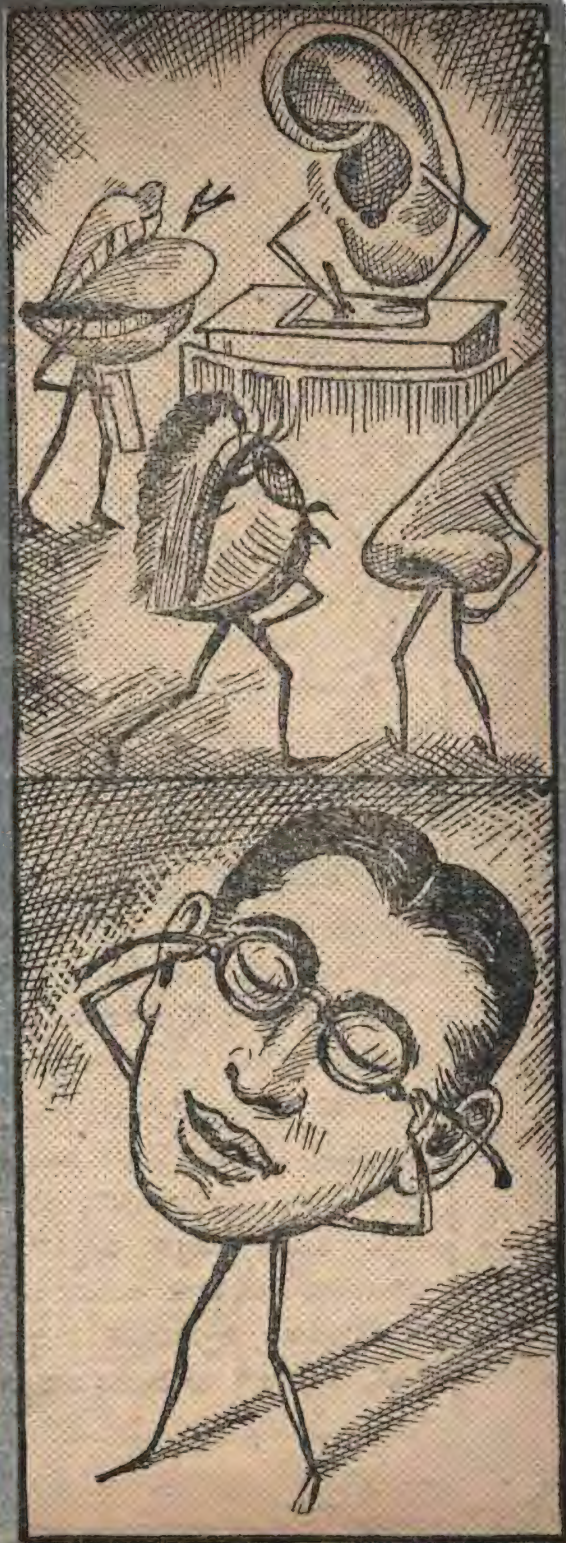
అంకొకమాట, ముక్కు లేదనుకోం
డిక ఈ కళ్ళజోడు ఎక్కడ!
ముక్కును విడచి కళ్ళజోడుండదు.
ముక్కుక్కడ వుంటే అక్కడ!

దీనివల్ల తేలిందేమంటే
ముక్కు మరియు కళ్ళజోడూ,
అధారాలొందొంటికి, ఉంటవి
అవి ఒకదానికొకటి తోడూ.”

ముగించారు నాలుకగారిట్లా
ముక్కుతరుపు చేసే వాదన,
ధోరణిమార్చి కనులతరుపున తను
గావించాడు ప్రతివాదన.

న్యాయమూర్తి శ్రీ చెవులంగారలు
అంతా తీవిగ విన్నారు.
బుర్ర గోకుకొని కాస్త దగ్గుతూ
తీర్పుచెప్పతూ అన్నారు—

“విన్నాం చెప్పినదంతా; ముక్కుది
కళ్ళజోడు అని ఋజువైనది.
జోడున్నప్పుడు కనులుమూసుకొని
ఉండాలని తేల్చడమైనది.”

ధర్మచింత

ఒకప్పుడు ఒకవూరికి ఒక యతీశ్వరుడు వచ్చి, గ్రామస్థులకు నీతులు బోధింప సాగాడు. ఆ వూరి స్కూలు మేష్టరు కూడా బోధలు విసటానికని వెళ్ళాడు. యతి చెప్పినదంతా విన్నతరవాత వాళ్ల వాళ్లకు మనస్సులో వుండే సందేహాలన్నీ అడిగి జవాబులు తెలుసుకొంటూ వచ్చారు ప్రేక్షకులు.

మేష్టరూ ఒక ప్రశ్న అడిగారు: 'మహాత్మా!—దానధర్మాలు చేస్తూ వుండాలని సెలవిచ్చారే, చాలీచాలని ఆదాయంలో నావంటివాడు ఏమి ధర్మం చేయగలడుస్వామీ, చెప్పండి!' అని. అందుకు ఆసన్యాసి, 'ఇదే అజ్ఞానమంటే. ధర్మమనేదానికి పరిమితి యేమున్నది? ఎవళ్ల శక్తికొద్దీ వాళ్ళు తాహతునుబట్టి చేయవలసిందేకాని, ఇంత ఇస్తేకాని వీలుకాదు అని ఏ శాస్త్రమూ నిరోధించటంలేదు. వందలూ వేలూ ఆక్కర లేదు, మీకు వచ్చే రాబడిలో, రూపాయకు ఒక్క డమ్మిడి ధర్మంకోసం వినియోగించండి, చాలు' అని చెప్పాడు. తేలికబడిన హృదయంతో మేష్టరు 'ఒక, ఇంతేనా? రూపాయికి డమ్మిడి

యేనా నేను కేటాయించవలసింది!' అంటూ, సెలవుతీసుకు వెళుతూవుండగా ప్రయివేటుచెప్పిన బావతు ఒక రూపాయి అనుకోకుండా చేతికి అందింది. ఎంతో సంతోషంతో మేష్టరు 'భేష్, బాగావుంది. ఇప్పుడే ఈ రూపాయిలో ఒక్క డమ్మిడి ధర్మంచేస్తాను' అనుకొన్నాడు.

అంతలోనే ఒక బిచ్చగాడు వచ్చి చెయ్యి జాపాడు. మేష్టరికి బుద్ధి మరలి పోయింది. ఈ ఇచ్చురూపాయి మార్చటమెందుకు? ఇంటికిపోయి ఒక డమ్మిడి తెచ్చియిస్తే పోయిరి!' అనుకొంటూ వెళ్ళిపోయాడు. తీరా ఇంటికి పోయి పెట్టెలో చూడగా, సరీగా ఒక నిండు పావలాకాసున్నది. అది మార్చి ఒక డమ్మిడి తీసివేస్తే మూడణాల పద కొండు డమ్మిడిలు మాత్రమే వుంటుంది. అందుకని విడగొట్టడానికి మనస్కరించిందికాదు.

ఇలా ఎన్నోదఫాలు వాయిదావేస్తూ, చివరకు విరక్తిభావంతో 'నేనూ ఒక యావకుణ్ణే. ఒకళ్ళకు నేను దానం చేసేదేమిటి?' అనుకొని, అప్పటినించి ఆయన ధర్మచింత మానుకొన్నాడు.

సూర్యకిరణం

పూర్వం ఘోరరదేశాన్ని పరిపాలించిన రాజులలో ఒకాయనకి గుఱ్ఱాలంటే ఎక్కువ ప్రీతిగా ఉంటుండేది. బోలెడంత సొమ్ము ఖర్చుపెట్టి, యెక్కడెక్కడ ఉన్న గుఱ్ఱాలనైనా కొనేసి రప్పించి తన అశ్వశాలలో కట్టించేస్తోండేవాడు. ఎంత రాచకార్యమున్నా రోజూ ఒక్కసారి అపురూపమైన అశ్వశాలకు వెళ్ళి, తన గుఱ్ఱాల నన్నింటినీ స్వయంగా చూచుకొని, వాటి మెడలుతట్టి, పలంకరించివస్తేగాని ఆయనకి ఏమీ తోచేదికాదు. గుఱ్ఱాలంటే అంతప్రీతిగనకనే ఆయనకి 'గుఱ్ఱాల రాజు' అనే పేరు సార్థకంగా నిలిచిపోయింది.

ఒకరోజున ఆయన కొలువుతీర్చి ఉండగా ద్వారపాలకుడు వచ్చి, "ప్రభూ, అరబ్బీవాడొకడు ఒక గుఱ్ఱాన్ని తెచ్చి ద్వారంవద్ద కనుపెట్టుకొని ఉన్నాడు. తమ దర్శనం కావాలంటున్నాడు" అని చెప్పాడు.

గుఱ్ఱంమాట చెప్పిని పడీపడటంతోనే ఆ అరబ్బీవాణ్ణి చూడటానికని. రాజుగారు తటాల్పు గద్దెమించి లేచి ఎంతో అత్రంతో దిగివచ్చారు.

అరబ్బీవాడు వంగి సలాంచేసి, "ప్రభూ, ఇది చాలా గొప్పగుఱ్ఱం. ఈ గుఱ్ఱాన్ని ఎంత మంది అడిగినా ఇవ్వక, తమకు సమర్పించటానికని తెచ్చాను. ఈ గుర్రం ఎటువంటి మేలుబాతిదో, దాని గుణాలు నాకు నేనే వర్ణించటం సమంజసంగా వుండదు. ఇంచుమించు మా ఆరేబియాదేశం మొత్తానికే దీనిమోస్తరు గుర్రం కనబడదంటే అతిశయోక్తికాదు. అందుకనే, అశ్వపరీక్షలో విలికకు గల అసక్తి విని, ఈ గుర్రం తమ వద్దనే ఉండితీరాలని నిశ్చయించి, తీసుకవచ్చాను" అన్నాడు.

అందుకు రాజుగారు, "ఐతే, ఎంతేమిటి దీనిఖరీదు?" అని అడిగేరు.

“ఎంతోనా ప్రభూ? ఒక్క లక్ష రూపాయలు” అన్నాడు వాడు.

రాజు ఆశ్చర్యపోయి, “అబ్బీ, యెంత గొప్ప గుఱ్ఱమైనా లక్షరూపాయలేమిటి? చాలా విడ్డూరంగావున్నదే ఈమాట. నా అశ్వశాలలోకల్లా మిక్కిలి ఉత్తమోత్తమమైన ‘వాయువాహనమ’నే అశ్వానికి పాతిక వేలకన్నా యెక్కువ ఇవ్వలేదు నేను. ‘రామ బాణ’మనే గుఱ్ఱానికి పదిహేనువేలన్నే దాని యజమాని ఆ సొమ్ము కళ్లనద్దుకుని గుఱ్ఱాన్ని సమర్పించి వెళ్ళేడు, తెలుసా? ఇంక ‘వేగవతి’ అనే గుఱ్ఱంధర చెబుతా విను : అది పదివేలు. ‘ఎంత కావాలి?’ అని

అడిగితే దాన్ని తెచ్చినవాడు పదివేలే అడిగేడు. వాడు అడిగినంతా ఇచ్చేసి పుచ్చుకున్నాను!” అన్నారు.

అప్పుడు అరబ్బీవాడు, “ప్రభూ, తాము బేరం అడగరనే వృద్ధేశంతోనే ‘లక్షరూపాయలు’ అని చెప్పి ఊరుకున్నాను. మరొకరి కైతే రెండు లక్షలు చెప్పవలసిందే!” అని రెట్టించాడు.

రాజుగారు ఇంకా ఆశ్చర్యపోయారు. “ఏమిటోయ్ నీగుఱ్ఱం గొప్ప?” అన్నారు.

“దీని గొప్పతనమేమిటో నేను భట్టుకి మల్లే వర్ణించటం మెండుకు? దీన్ని కొనేసి చూడండి! తమకే బోధపడుతుంది” అన్నాడు వాడు.

అదేమిటో చూద్దామన్న ఆత్రుతతోనూ, గుఱ్ఱాలంటే సహజంగాఉండే మక్కువ చేతనూ, వెంటనే మంత్రికేసి చూసి, “ఒక లక్షరూపాయలు తెప్పించి ఇతడికివ్వండి!” అన్నారు రాజుగారు.

మంత్రి నిర్దాంతపోయి, “ప్రభూ, ఒక్క పర్యాయం ఆలోచించండి. లక్షరూపాయలు! తీరా చేయి దాటిపోయిన తరువాత ఏమనుకొన్నా ఏమీ లాభంలేదు” అన్నాడు రహస్యంగా.

రాజుగారు, “ఇవ్వండి చూద్దాం” అనేసరికి, విధిలేక లక్షరూపాయలూ రప్పించి అరబ్బీవాడికి అందించాడు మర్రిది.

అరబ్బీవాడు మూట అందుకుని తన గుఱ్ఱాన్ని సమీపించి, దానితో అప్పగింత మాటలు చెబుతూన్నట్లే నటించి, చటుక్కుని దాని వీపుమీదికెగిరి, ‘ఛల్!’ అన్నాడు. ఏముంది? రాజూ, మంత్రి, సేనాని, అంతా చూస్తోండగానే ఆ గుఱ్ఱం ఇట్టే పరుగెత్తి, అట్టే మాయమైంది!

రాజు తెల్లబోయి చూస్తూ, “అరే, మోసం! లక్షరూపాయలూ పుచ్చుకుని గుఱ్ఱంమీద పారిపోతున్నాడే! పట్టుకోండి! పట్టుకోండి!!” అని కేకవేశాడు.

వెంటనే ఆయన వద్దనున్న వీరులు అరబ్బీవాణ్ణి పట్టుకోటానికని తమగుఱ్ఱాల మీద బయల్దేరి, వెంటాడజొచ్చారు.

‘వాయువాహనం’, ‘రామబాణం’ ‘వేగవతి’ అనే పేర్లుగల గొప్ప గుఱ్ఱాలన్నింటి మీదా కూడా యెక్కి అరబ్బీవాణ్ణి తరుము కెళ్ళేరు ఆ వీరులు.

రాజుగారు అనేకవిధాల విచారిస్తూ,న్నట్లు కనిపించింది. “అరబ్బీవాడి అంతు ‘మనల్ని ఎంతగానో నమ్మించి, లక్ష

రూపాయలూ కాజేసి ఎంత మోసంచేశాడు, దుర్మార్గుడు!” అన్నారు.

“ప్రభూ, నేను చెబుతే విన్నారుకాదు కదా!” అంటూ ఒక్కసారి ముదలకించాడు మంత్రి.

రాజుగారు చికాకుపడి “నువ్వేం చెప్పే వయ్యా, వాడు ఇలా సామ్మతో దొడుతీస్తాడని చెప్పేవా ఏమన్నావా? ఇటువంటి విషయాల్లో లొక్కమేవిటి, స్పష్టంగా అనుకోవాలిగాని?” అని గదమాయించారు.

ఇంతలో దూరాన ఏదో ధూళి ఎగసివస్తూన్నట్లు కనిపించింది. “అరబ్బీవాడి అంతు దొరక్క మన ‘వాయువాహన’మో, ‘రామ

బాబు'మో, 'వేగవతో' తిరిగివస్తూన్నట్లుం" దన్నారు రాజుగారు నిస్పృహతో.

"మరేనండి" అన్నాడు మంత్రి.

ఇంతలో ఆ లక్షరూపాయల గుట్టమే వచ్చి ప్రభువువారి సమక్షాన నిలబడింది. దానిమీదనుంచి అరబ్బీవాడు దిగి, "సలాం ప్రభూ! తామిక్కడ నిలబడి ఉండగానే నేను ఈ గుట్టంమీద యాభై మైళ్ళదూరం చుట్టివచ్చాను. నన్ను తరుముకుంటూ బయల్దేరిన మీ గొప్పగొప్ప అశ్వకులంతా ఇక్కడికి చేరుకోవడానికి ఇంకా మూడు గంటలసేపు పడుతుంది! ఇందాక నేను తమతో 'ఈ గుట్టాన్ని కొనేసేమాడండి! దీని విలువ మీకే బోధపడుతుంది' అని మనవి చేశానే. ఇది లక్షరూపాయలూ చేస్తుందంటారో లేదో మరి ఇప్పుడు తామే సెల వీయండి?" అన్నాడు.

రాజుగారు అశ్చర్యంతో "భేష్ లక్ష కాదు, పదిలక్షలైనా చేస్తుంది! నిజానికి,

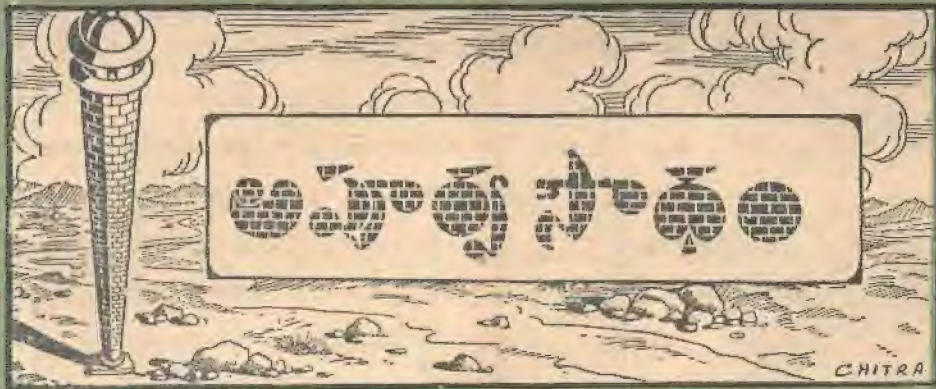
ఇటువంటి చిత్రమైన హయాన్ని ఇంత వరకు మేము చూచి ఎరుగము.—నీ మాటలలో ఒక్కటి అబద్ధంలేదని ఇప్పుడు రుజువవుతూనేవుంది. చెప్పకపోవడమేం? ఆ లక్ష పుచ్చుకుని నీవు ఉడాయించావనే అనుకున్నామునుమా!" అన్నారు.

"ఎంతమాట? అలా నమ్మించి మోసం చేయటం మా యింటావంటా లేదు. ప్రభువులికి దీని సామర్థ్యాన్ని మాటలతోగాక చేతలలో చూపించటానికిని ఇలాచేశాను. ఈ గుట్టంపేరు 'సూర్యకిరణం.' సూర్యకాంతి ఎంత వేగంగా ప్రసరిస్తుందో అంత వేగంగా ఇది పరుగెత్తగలదు. ప్రభువులు దీన్ని స్వీకరించి, నాకు తగిన బహుమతికూడా దయచేయించాలి!" అన్నాడు.

సూర్యకిరణం గొప్పదనానికి, అరబ్బీవాని నిజాయితీకి మెచ్చుకుని రాజు మరొక పదివేల రూపాయలు అదనంగా వాడికి బహుమతి ఇచ్చి పంపివేశాడు.

3

‘త్రనూ పోతే మరి, యువరాజుకి దిక్కెవరూ?’—ఈ సమస్యతో కృపా సింహుని మనసు వేగిపోయింది. వేగిపోవడ మేమిటి! బెంగతో మరి కొద్దిరోజులకే రాణిని చేరుకొన్నాడు!! తండ్రికూడా గతించటంతో ఇప్పుడు పాపం, దేవసింహుడు కేవలమూ దిక్కులేని పక్షి బావున్నాడు.

‘పసివాడు సొట్టవాడు. తల్లిలేదు. తండ్రి లేదు. ఈ నిసుగును అదుకొనేవారెవరు?’—రాజ్యంలో ఎవరినోట విన్నా ఇదే మాట. ఇదే ఆలాపన. ‘రాజుకుమారుని గతి ఏమిటి కాబోతుందా’ అని ప్రతివాని హృదయమూ తల్లడిల్లిపోసాగింది.

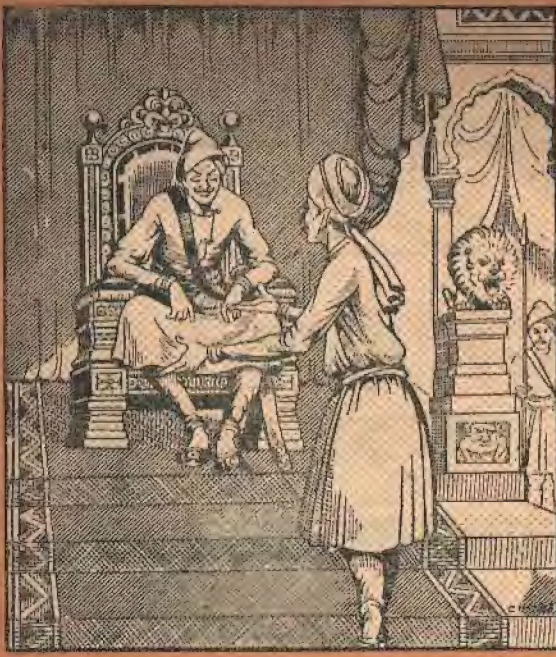
రాజ్యమంతా ఈ విధంగా అట్టుడికి పోతున్న సమయంలో ప్రజల తాపాన్ని

అణచగల ఒక చిన్న సంఘటన జరిగింది. బావమరది మృతికి ఆపారమైన దుఃఖంతో కుమిలిపోతున్న శక్తిసింహుడు కొంచెం తెప్పరిల్లి, ముఖ్యులనందరినీ దర్బారుకు రప్పించాడు. తీరని సంతాపంతో అందరి యెడటా ఇలా విన్నవించాడు:

“అయ్యా!—ఈ రాజ్యాన్ని దిగ్విజయంగా నడిపిస్తూవచ్చిన సమర్థులు మీరు. మీ సలహాలవల్లనే మా బావమరది మన రాజ్యాన్ని రామరాజ్యంగా పరిపాలించగలిగాడు. ప్రజలందరూ సుఖవంతులను చేయగలిగాడు. అటువంటి బావమరదిని బ్రతికించుకోలేకపోయిన దురదృష్టవంతుడను నేను. అకస్మికంగా అక్క దివికేగినన్న శోకంలో ముంచివేసింది. అ కంటితడి

‘చందమామ’

అరకుందానే, అయ్యో!—నా బావమరది నన్ను దగాచేసి విడనాడిపోయాడు!!— ఇలా దెబ్బమీద దెబ్బ తగిలినందుకు నే నేనాడో చచ్చిపోయి ఉండవలసింది. కాని, ఈ దురదృష్టవంతుడు—అభాగ్యుడు— ఇంకా జీవించి వున్నాడంటే ఎందుకో మీరే ఊహించుకోగలరు... ఇదేగో! ఈ పసివాడి కోసం! అంగవికలుడైన ఈ నిసుగుకోసం!!— అక్కా బావా, ఇద్దరూ కలిసి ఈ చిన్న వాడిని నా చేతులలో పెట్టిపోయారు. వీడిని ఏమిచేయటమో తోచక, ఇంకా బ్రతికి వున్నాను. వీడిని ఎలా కాపాడటం? బుద్ధి మంతులైన మీరంతా బాగా యోచించి ఏదో

వొకటి నిశ్చయించి చెబితే, వీడిని మీకు వప్పగించివేసి, నా దారి నేను చూచు కొంటాను. తలుచుకున్నంత మాత్రంచేతనే ఈ పసివాని చరిత్ర గుండె పగలకొడు తున్నది. నిరంతరమూ చూస్తూ యెలా ఉండగలను!' అంటూ సభవారికి ప్రశ్న వేశాడు. వేసి ఊరకున్నాడు.

శక్తిసింహుని వాక్కులకు అందరూ దిగ్భ్రమచెందారు. ఒకరి మొగాలోకరు చూచుకొన్నారు. అప్పుడు ముఖ్యులలో ఒక ముసలి ఉద్యోగి సాహసించి లేచి, "రాజా!— మాకు షట్టుకొన్న విచారాన్ని నోటిమాటలతో వెల్లడించలేము. కన్నతండ్రివంటి కృపా సింహుడు తరలిపోయినా, ఈ నిసుగు ఉన్నాడని సంబరపడదామంటే వీలుగాక పోయే! ఇటువంటి పరిస్థితులలో నీవున్నూ విరక్తి చెందితే కుర్రవాని గతి యేంకాను? ప్రజల గతి యేమికాను? ఏవిధంగా చూచినా రాజుతరువాత రాజంతటివాడివి. నీకంటే కుర్రవాడికి పోషకులెవరు? నీవే పోషించాలి. మా మనవి మన్నించు, విరక్తి భావం విడిచిపెట్టు, బిడ్డడిని గద్దెయెక్కించి నీవు పాలించు. ఇలా చేయడంపల్ల అటు రాజు ఆత్మకూ శాంతి చేకూరుతుంది, ఇటు

రాజ్యంలోనూ శాంతి నెలకొంటుంది' అంటూ ప్రాధేయపూర్వకంగా వేడుకొన్నాడు.

దర్బారులో తక్కిన అందరూ ఒక్క మారుగా లేచి, ఏకకంఠంతో "రాజా!— ఆయన చెప్పింది చాలా బాగున్నది. రాజకుమారునిపేర నీవు పాలించటమే మా అందరకూ సమ్మతం" అన్నారు.

అందరి అభీష్టాన్ని తలదాల్చి శక్తి సింహుడు రాజ్యభారం వహించి, పరిపాలన సాగిస్తూవున్నాడు. అతని పరిపాలన జన సమ్మతంగానే ఉంటూపచ్చింది. ప్రతి విషయంలోనూ మంత్రి సామంతులనూ, ముఖ్య ఉవ్వోగులనూ సలహాపొంది మరీ విపనైనా చేసేవాడు. స్వతంత్రించి వీధి చేయక, తను నిమిత్తమాత్రుడుగా మాత్రమే పాలనసాగిస్తూ ఉండేవాడు. ఈ కారణంచేతనే అందరకూ శక్తిసింహుని పైన సమ్మకం కుదిరింది. అతను ఏదైనా పనివాని క్షేమంకోసమే చేస్తున్నాడనే విశ్వాసం బలపడింది.

రాజ్యభారం వహించాడేకాని, శక్తి సింహుని మనసులో ఆ వృద్ధురాలిని గురించిన అందోళన తొలగనలేదు. ఎందుచేతనంటే ఏరోజునైతే రాజ్యభారం వహించాడే

అరోజేమొదలు శక్తిసింహుడు కంటినిండా నిద్రపోయి ఎరుగడు. ఎడతెగకుండా పీడ కలలు వస్తువేవి. ఒక్కొక్కప్పుడు కలలో ఆ వృద్ధురాలు, భయంకరరూపంతో కనుపించి హడలగొట్టేది. ఇలా జరుగుతుండటం వల్ల త్వరలోనే ఆ వృద్ధురాలు వస్తువని, తన బంధారం బయటపెడుతుందని శక్తి సింహుడు భయపడిపోయాడు.

అయితే—అతడు భయపడినట్టుగా ఆ వృద్ధురాలు మళ్ళీ ఆ చాయలకు రానూ లేదు, యదార్థం బయటపడనూ లేదు. కాని శక్తిసింహుడు ఉపాయంకోసం అస్తమానమూ అలోచిస్తూనేవున్నాడు.

ఇలా అలోచించగా అలోచించగా, ఒక నాడు శక్తిసింహునికి ఒక గొప్ప యోచన తట్టింది. వెంటనే ముఖ్యులను సమావేశ పరిచాడు. "బుద్ధిమంతులైన మీకు ఒక అవసర విషయం విన్నవించుకోవలసి వున్నది. మన రాజ్యానికి ఈశాన్యదిశను సుమారు పదియోజనాల దూరంలో ఒక పర్వతగుహ ఉన్నదట. ఆ గుహలో ఒకానొక యోగిపుంగవుడు ఉంటున్నాడట. ఐతే అక్కడికి వెళ్లటం ఒక కష్టం. వెళ్ళినా అయిన దర్శనం లభించకుండా దుర్లభమే. కాని, ఆ మహానుభావుని దృష్టి పడిందా, ఎటువంటి వ్యాధిఅయినా ఆ సమీపంలో

ఉండటానికే వీలులేదట. మీరు అనుమతిం చినట్లయితే, మన చిరంజీవిని అక్కడి కొక్కసారి పంపిద్దామని నాకున్నది. ఏమిటి మీ వద్దేశం?" అని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు ముఖ్యులందరూ ఏకకంఠంతో 'రాజా!—ఇవాళ ఎంత మంచివార్త విన్నాము. మన చిరంజీవికి స్వస్థత చేకూర డమే. మనందరకూ కావాలింది !! నేడే ఆ మహానుభావుడివద్దకు పంపండి' అని అంగీకారం తెలిపారు.

ఈ అంగీకారం పుచ్చుకొని, శక్తి సింహుడు కాపలావాళ్లనూ, దాదాని తోడిచ్చి, కొండగుహకు ప్రయాణంకట్టి పంపించాడు. బయల్దేరేటప్పుడు 'కాపలావాళ్లకు ఏవో రహస్యసంజ్ఞలు చేశాడు.

దేవసింహుణ్ణి తీసుకొని దాదీ, కాపలా వాళ్లూ కొద్దిరోజులకల్లా ఒక కీకారణ్యం చేరుకున్నారు. అలసిపోయి వుండటంచేత అందరూ కలిసి ఒక చెట్టునీడని విశ్ర మించారు. దాది అక్కడనే పక్కపరిచి, బిడ్డను పడుకోబెట్టింది. తనూ కాస్తంత ఒరిగేసరికల్లా గాఢనిద్ర పట్టేసింది. అలానే కాపలావాళ్లూకూడా తమకు తెలియకుండానే గురుపెట్టెకారు.

ఈ విధంగా నిద్రలో మునిగిన వాళ్లందరూ తెల్లవారగానే మెలకువ వచ్చింది. అందరూ కలిసి దాదిని లేపారు. దాది బిడ్డడిని లేపుదామనుకొన్నది. కాని, పసివాడు కన్నులు మూసేవుండటంచేత అప్పుడే లేపడమెందుకని ఊరకున్నది. కాని, ప్రాద్దెక్కినా లేవకపోయే! తట్టి లేపింది దాది. బిడ్డడు ఉలుకూ పలుకూ లేదు!! కంగారుతో అందరనూ కేకవేసింది దామె. అందరూ వచ్చారు, చూచారు. కొయ్యలై పోయారు!!!

పడుకొన్నవాడు పడుకొన్నట్టుగానే ఉండి పోయాడు పసివాడు!!!—శ్వాస ఆడనేలేదు. ఏమిటీ చిత్రం!!—ఒక్కళ్లకూ ఏమీ పాలు పోలేదు. అంతు చిక్కలేదు. గోలుగోలున విలపిస్తూ వాళ్లందరూ తిరిగివచ్చి రాజు పాదాలపైన పడ్డారు. రాజుకూ ఆశ్చర్యమైంది. క్షణంలో మెరిసిపోయింది వారే!

ఈ విధివైపరీత్యానికి రాజ్యంలో ప్రజలందరూ నివ్వెరపోయారు. ఏమీ నిశ్చయించుకోలేకపోయారు, తలకొక విధంగా అనుకొనసాగారు. రాజ్యానికి పీడపట్టుకొన్నదన్నారు కొందరు. ఏమోగాని ఇది వంశక్షయానికే వచ్చినట్లుందన్నారు మరి

కొందరు. అనాధరాజ్యం పేరు నిలిచిపోవలిసిందేకాబోలు నన్నారు ఇంకాకొందరు.

పసివాని మరణానికి శక్తిసింహుడు వెల్లడించిన వగపు ఇంతంత కాదు. అతని దుఃఖం చూచిన ఎవ్వరూ ఈ విషయంలో ఏదైనా కుట్ర జరిగివుంటుందా అని అనుమానపడకూనికైనా ఎంతమాత్రమూ సావకాశం లేకపోయింది.

ఐతే - పసివాని మరణం రాజ్యంలో అందరికంటే ఎక్కువగా శక్తిసింహుణ్ణి ఆశ్చర్యంలో ముంచివేసింది. లాంఛనప్రాయంగా అయిన దుఃఖం వెల్లడించాడే కాని, ఇంతసులువుగా తన చిరవాంఛితం

నెరవేరటం ఒక ఆతిథమైన మహిమగా కనుపించింది. తనలో తనువంతో ఉప్పొంగి పోయాడు. ఏ పనివాడు వదిలిపోతే తను ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా రాజ్యాన్ని ఏలుకొని సుఖించవచ్చునని తపించిపోయాడే, అనిసుగు కాస్తా రాలిపోయాడంటే, అంత కంటే కావలసిందేమున్నది?

ఇక తను యిష్టారాజ్యంగా ఉండవచ్చుననుకుని అతడు కులికేటంతలో తలవని తలంపుగా కొన్ని విడ్డూరాలు జరిగినై. తనకు బదులుగా గద్దె యెక్కించి పట్టాభిషేకం చేదామని అనుకొన్న తన పెద్దకొడుకు ఆకస్మికంగా ఒక అవాంతరానికి గురి

అయ్యాడు. ఇక రేపు పట్టాభిషేకం అనగా ఆ కుర్రవాడు దురదృష్టవశాత్తు మేడమెట్లమీద నుంచి జారి పడి, బలమైన దెబ్బతగిలి కుంటివాడయ్యాడు. ఇది జరిగి, నెల తిరగ కుండా, తల్లికి ముద్దుబిడ్డడైన కనిష్ఠుడు, ఆరవవాడు పెద్ద జబ్బుచేసి, చచ్చిబ్రతికి సంత పనయింది. ఈ రెండుదెబ్బలూ తట్టుకొనేటంతలో, అల్లుడు మతిచెడి దేశాంతరం పోవటంతో ఒక్కగానొక్క కూతురి కాపరం మంటగలసింది. ఈ విధంగా ఎవరో ఒకరు ఏదో ఒక అవదలో చిక్కుకుంటూనే వున్నారు కాని, కుటుంబంలో ఒక్కళ్ళూ సుఖపడి యెరుగరు.

శక్తిసింహుడు గుండెనిబ్బరం కలవాడే. ఐనా, తన కళ్ళయెడట తన కుటుంబం ఇలా కష్టాలపాలవుతున్నదంటే, సహించలేకపోయాడు. ఎన్ని చికిత్సలు చేయించినా బిడ్డలు దారికి రాలేదు. బాలారిష్టాలు తొలగేటందుకు ఎన్నో శాంతులు చేయించాడు. కాని, అతని మనస్సుకు శాంతి చేకూరలేదు. మంచికాలం వచ్చిందని సంబరపడేటంతలో కథ ఇలా అడ్డంతిరిగిందే!

అతని మనసు వికలమైపోయింది. 'తానెకటి తలిస్తే దైవమొకటి తలుస్తా'డనే

పెద్దల వాక్యం నెమరుకు తెచ్చుకొన్నాడు. రాజ్యంలో పేరొందిన జ్యోతిష్ముల నందరినీ పిలిపించి, 'ముందు కథ ఏమిటి?' అని ప్రశ్నిస్తూ, కుటుంబజాతకాలన్నీ చారిముందు పడవేశాడు.

దైవజ్ఞులు ఆ జాతకాలన్నీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించారు. పుట్టలు పుట్టలుగా అంకెలు వేసి గుణించారు. ఎంతగా చూచినా ఆ జాతకాలన్నీ చీకటిమయంగానే కనిపించినై. కాని ఒక్క మెరుగయినా కానరాలేదు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఇక కొద్ది కాలంలోనే శక్తిసింహుని కుటుంబం నామరూపాలు లేకుండాపోయేటట్టు ఆ జాతకాలలో స్పష్టంగా కనిపించింది.

అనుకూలమైన వార్త ఐతే ఒకదానికి నాలుగు కలిపి ఉత్సాహంగా చెప్పవచ్చుగాని, ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో ఓటిమాటలు ఎలా వెల్లడించటం? ఐనా, జాతకం ఎంత పాడుగా వుంటే అంత దివ్యంగా వున్నదని నచ్చజెప్పటం తమ విధి. జ్యోతిష్ములందరూ కూడబలుక్కొని, జాతకాలలో వుండే చెడుగంతా అనుకూలంగా మార్చి రాజుమనస్సుకు నచ్చే తీయని మాటలతో విన్నవించారు.

చెప్పి చెప్పి ఆ దైవజ్ఞులు 'మహారాజా!-త్వరలోనే ఏల్నాటిశని వదిలిపోతున్నాడు. వెంటనే విలికకు ఒక గొప్ప మహాయోగం పట్టబోతున్నది. దేవర మనసులో తలిచిన కార్యాలేగాక, తలవని కార్యాలుకూడ మరెన్నో జయప్రదంకాబోతున్నవి. గ్రహకూటం చాలా అనుకూలంగా వుంటుంది. నిజానికి ఇటువంటి జాతకం ఇంతవరకు మేమెక్కడా చూచిఉండలేదు...' అంటూ పొగడనారంభించేసరికి, శక్తిసింహుడు ఉబ్బి తబ్బిబ్బులై ఆ జ్యోతిష్ములకు గొప్ప గొప్ప బహుమానాలిచ్చి సత్కరించి పంపాడు. వారు చెప్పిన ఆ మహాయోగం

ఎప్పుడు వడుతుందా అని ఎదురుచూస్తూ వున్నాడు.

ఇన్ని చిత్రాలు జరుగుతున్నా, యిదంతా విధివిలాసమే అని మంత్రి నమ్మలేక పోయాడు. ఇందులో మాయ జరిగివుంటుందనే సందేహం అతడిని పీడిస్తూనేవున్నది. కాని, అధారంలేకుండా ఎలా కలగజేసుకోవటం? పైగా రాజబంధువు అయిన శక్తిసింహుడి విషయంలో అనుమానపడటం కోరి ముప్పుతెచ్చుకొన్నట్టే అవుతుంది.

రాజ్యంలో ప్రజలూ, ప్రజలనుపాలించే ముఖ్యులూ శక్తిసింహుని మాటలను పూర్తిగా నమ్మి, శిరసావహిస్తున్నారాయె. అటుపంటప్పుడు 'అది కాదయ్యా ఇది' అని మంత్రి ఒక్కడూ చెబితేమాత్రం ఎవళ్ళకు చెవికెక్కుతుంది? కాబట్టి, మాయ బయల్పెట్టి రుజువు చేసి చూపించగల అధారం తనకు దొరికేవరకూ పలకకుండా ఉండటంతప్ప గత్యంతరంలేదు.

అవృద్ధురాలెవరోగాని, ఈ సమయంలో అమె అయినా వస్తే బాగుండిపోను. కాని, అమె రాలేదు. అమె వచ్చేవరకూ దాదినీ అస్థానవైద్యుడినీ—వాళ్ళు దోషులవునా కాదా అనే సంగతి అటుంచి — కారాగారంలో వుంచే తీరాలె. వేరేమార్గం లేదు.

తనకు శనిరోజులు వదిలిపోయి మంచి కాలం ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఒకవంక శక్తిసింహుడు ఎదురుచూస్తున్నాడు. మరొక వంక మంత్రి, అవృద్ధురాలు ఎప్పుడు వస్తుందా, ఎప్పుడు నిజం వెల్లడి అయి తన నమ్మిక బలపడుతుందా అని ఆరాటపడుతున్నాడు.

ఈ ఆరాటంతో మంత్రి అవృద్ధురాలి జాడ ఎలాఅయినాసరే తెలుసుకురమ్మని నమ్మినబంటును రాజ్యం నలుమూలలకూ పంపాడు. మంత్రి అజ్ఞప్రకారం వాళ్లందరూ గట్టి పట్టుదలతో రాజ్యమంతా గాలింపజొచ్చారు. —(ఇంకా వుంది)

తమ్మిరాజు తెలివి

గంగరావిపాలెంలో తమ్మిరాజు అనే పెద్ద కాపు ఒకడు ఉండేవాడు. తమ్మిరాజు ఆరే తెలివైనవాడుకాదు. కాని చిత్రమేమిటంటే 'నేను చాలా తెలివైనవాణ్ణి!' అని ఆతను అనుకుంటూఉండేవాడు.

తమ్మిరాజు పొలంలో పండిన ధాన్యమంతా పొలంలోనే పెద్ద పురికట్టించి దాచాడు. ధాన్యం ఎవరూ ఎత్తుకుపోకుండా రాత్రివేళ పొలంలో పడుకుంటుండేవాడు.

ఆ ఉళ్ళోనే గోవిందు అనే దొంగ ఒకడు ఉండేవాడు. వాడుచేసే దొంగతనాలన్నీ ధాన్యపు దొంగతనాలే. ధాన్యం తప్పితే వాడు మరేదీతాకేవాడేకాదు. పురులు కొయ్యటానికి ఒక కొడవలీ, కొశాక ధాన్యం తోడి ఎత్తుకుపోవటానికి ఒక గోనెసంచీ పుచ్చుకుని ఆర్థరాత్రివేళ దొంగతనానికి బయల్దేరేవాడు. వాడు ఎందరి పురులో కోసి ఎన్నిమాట్లా ధాన్యం ఎత్తుకుపోయాడు.

కాని ఎన్నడూ ఎవరికీ పట్టుబడలేదు. కాని, తమ్మిరాజు కట్టించిన పెద్దపురి కంటబడేసరికి ఎలా అయినా ఆ రాత్రి దానిపని పట్టాలని గోవిందుకి అనిపించింది.

అర్థరాత్రివేళ అందరూ గాఢంగా నిద్ర పోతూవున్న సమయంలో గోవిందు కొడవలీ, సంచీ పుచ్చుకు తయారై, చప్పుడు గాకుండా పురికోసి, తాను మొయ్యగలిగి నంత వరకూ సంచీనిండా ధాన్యం తోడుకుని బుజంమీదకి ఎత్తుకోబోయాడు.

పగలల్లా కప్పపడి పనిచేసిన తమ్మిరాజు ఒళ్ళుమరిచి గుట్టుపట్టి నిద్రపోతున్నాడు. అతగాడికి మెలకువ రాకపోయేదే కాని, సరిగా ఆ సమయానికి అతని చెవిలో చలిచీమ ఒకటి దూరి గల్లంతుచెయ్యటం మొదలెట్టింది. అందుచేత అతనికి ఒక్క సారిగా మెలకువ రాగా, బస్తాఎత్తుకుంటూన్న గోవిందు స్పష్టంగా కనుపించాడు.

తమ్మిరాజు త్రాచుపాములాగా లేచి ఒక్క పరుగులో వెళ్ళి అమాంతం వాణ్ణి పట్టివేశాడు.

మరొకళ్లయితే గోవిందుని మెత్తగా చితగ్గొట్టి పంపిద్దురు. తమ్మిరాజు చాలా బలమైనవాడు. గోవిందుని చితగ్గొట్ట తలుచు కుంటే సున్నంలోకి ఎముకలెకుండా చితక కొట్టేసిఉండును.

కాని తమ్మిరాజు అలాగ చెయ్యిచేసుకో లేదు. కారణం యేమిటంటే అతనికి కొంచెం 'లా' తెలుసును. ఏ నేరస్తుణ్ణివా ప్రభుత్వమే శిక్షించాలికాని ఎవరుపడితే వాళ్ళు శిక్షించకూడదని ఎవరో ప్రిడరీ

చమపుతూన్న పెద్దమనిషి చెప్పగా తమ్మిరాజు విన్నాడు.

ఇంకా విన్నదేమిటంటే, దొంగసొత్తుతో సహా దొంగ దొరికితే వాడిమీద నేరం సులభంగా రుజువుతుందనీ, లేకపోతే రుజువుచెయ్యటం కష్టమనీని. గోవిందు దొంగసొత్తుతోనే దొరికేడు గనక వాణ్ణి ఆ సొత్తుతో మునసబుపద్దకు తీసుకుపోయి వప్పగించేస్తే, తక్కినచర్య అంతా ఆయనే తీసుకుంటాడనే ఉద్దేశంతో తమ్మిరాజు గోవిందుని తను పల్లెత్తుమాటకూడా అనకుండా, వానితో 'ఎత్తుకో' మూట, మునసబు పద్దకు నడు!' అనిమాత్రం అన్నాడు.

నేరెత్తకుండా గోవిందు బస్తాయెత్తుకుని నడిచాడు. తమ్మిరాజు వెంటాడించాడు.

గోవిందు తమ్మిరాజంత బలమైనవాడు కాకపోయినా మాంచి టక్కరి. తమ్మిరాజు వెంగళప్ప అనేసంగతి వాడికితెలుసు. ఎలాగైనా అతగాణ్ణి బుట్టలోపెట్టేసి తప్పించుకోవాలని అలోచించాడు.

అలోచించి 'కామందులూ! నన్ను తమరు మునసబుగారిపద్దకు ఎందుకు తీసుకు వెడుతున్నారు?' అని, ఏమీ ఎరగనివానికి మల్లే అడిగేడు.

అందుకు తమ్మిరాజు, 'నువ్వు ఉత్తి
వెంగళప్పవీరా అబ్బాయి! ఈ దొంగసోత్తుతో
నిన్ను మునసబుకు వప్పగిస్తే, అతడు
లా ప్రకారం నిన్ను ఖైదులో పెట్టిస్తాడు.
ఈమాత్రం తెలియకపోయే!' అన్నాడు,
అక్కడికి మహా తనకే తెలిసినట్లు.

ఈమాటకు గోవిందు, "బాబూ, ఇది
దొంగసోత్తు అని మునసబుగారికి రుజువు
ఎలాగవుతుంది, చెప్పండి? 'ఈమూటనాచేత
కూలికి మోయిస్తున్నారు. నేను దొంగిలించ
లేదు' అని నేను వారితో చెపుతాననుకోండి.
అప్పుడాయన నన్ను వదిలిపెట్టెయ్యవచ్చు
కదా! అటువంటప్పుడు మీరేంచేయగలరు?"
అన్నాడు.

ఈమాటలు వినేసరికి తమ్మిరాజుకు
'నిజమే' అనిపించి, 'అలాగైతే ఇది దొంగ
సోత్తు అని నిరూపించటం ఎలాగరా, మరి?'
అని గోవిందునే సలహా అడిగేడు!

అందుకు గోవిందు, "ఎలాగేమిటి
కామందుగారూ! నా కొడవలిని మునసబు
గారికి చూపించి, 'దీనితో వీడు పురికొక్కాడు'
అని చెప్పండి" అన్నాడు.

వాడి ఆలోచనకి మెచ్చుకుని, 'ఏది
నీ కొడవలి?' అన్నాడు తమ్మిరాజు.

అప్పుడు గోవిందు, 'అయ్యో!-కొడవలి
నేను పురిదగ్గరే మరిచిపోయాను; ఉండండి,
ఒక్క పరుగులో వెళ్ళి పట్టుకు. చక్కా
వస్తాను!' అంటూ అమూట అక్కడ పడేసి
గబగబా పరుగెత్తేడు.

అప్పుడేవస్తాడు, ఇప్పుడేవస్తాడు అని
చెప్పి తమ్మిరాజు తెల్లవారేపరకూ గోవిందు
కోసం అలానే ఎదురుచూస్తూ కూర్చు
న్నాడు. తమ్మిరాజు తెలివిగాని, పారిపోయిన
గోవిందు మళ్ళీ వస్తాడా? రానేలేదు.
కావున కోపంవచ్చి, అమూటను మునసబుకి
చూపించి జరిగిన సంగతంతా చెబుదామను
కున్నాడు. కాని 'లా' తెలిసిఉన్నవాడా

యిరి! దొంగ లేందే అది దొంగసాత్తు అని రుజువుచెయ్యటం ఎలాగ? అందుచేత అతడు ఆ ప్రయత్నం మానేసి, తన మూట తనే నెత్తినిపెట్టుకుని 'దేముడా!' అంటూ మోసుకుపోయాడు.

ఇలా మరొక అరునెలలు గడిచాయి. తమ్మిరాజు ఏదో ఊరువెళ్లేదని పదిరోజులకి కాని రాడని తెలిసింది గోవిందుకి. మళ్ళీ ఒకనాటిరాత్రి అతని పొలంవెళ్ళి పురికొని సంచీలో ధాన్యం ఎత్తుకుంటున్నాడు. కాని వాడి ఖర్మంకాలి, తమ్మిరాజు అనుకున్న గడువుకంటే ముందుగానే వచ్చేశాడు. పచ్చినవెంటనే ఆత్రంబోవున్న తమ్మిరాజు పొలంవెళ్ళి, ధాన్యాన్ని సంచీలో పట్టు కుంటూవున్న గోవిందుని చూశాడు.

'ఆరి దుర్మార్గుడా, మళ్ళీ వచ్చావా?' అంటూ వాణ్ణి పట్టేసి, ఇదివరకులాగే మూట నెత్తినిపెట్టించి, ముససబువద్దకు నడవమన్నాడు.

గోవిందు సగందూరం వెళ్ళేక ఏదో మరచినట్టు గభాలున వెనక్కితిరిగి, 'అయ్యో ఎంత మందమిని! నా కొడవలి మళ్ళీ పురిడగ్గరనే పెట్టేసివచ్చా. పెదకాపు గారూ, వెళ్ళి ఒక్కనిమిషంలో పట్టుకొచ్చే సైను ఉండండి!' అని మూట దింపుకో బోయాడు.

ఇందుకు తమ్మిరాజు, 'ఆవేళ నీమాట నమ్మి మోసపోయాను. ఇప్పుడుకూడా నమ్మి నిన్ను వదలాలానికి నేనేమంత వెంగళప్పనుకానురా గోవిందూ! నేనే వెళ్లి ఆ కొడవలి తెస్తాను! నువ్విక్కడే ఉండు' అంటూ పురివైపు చరచరా వెళ్ళేడు.

అతడు వెళ్లగా చూచి గోవిందు, 'ఇది మరీ బాగుంది. ఈమాటు నాకు ధాన్యం సులువుగా దక్కేయి!' అని సంతోషిస్తూ, ఆ మూటతో మాయమయ్యాడు. ఈవిధంగా గోవిందు గట్టితనమూ, తమ్మిరాజు తెలివి తక్కువా రెండుసార్లు వెల్లడి ఐంది.

చెన్నపట్టణంలో సింగరవేలు అనే టాక్సీ వాలా ఒకడు ఉన్నాడు. వాడికి రెండు దుర్గుణాలు ఉండేవి. మొదటిది ఏమిటంటే, వాడి టాక్సీ ఎక్కి వెళ్ళినవాళ్ళు మీటరు లెక్కప్రకారం వాడికి ఛార్జీ ఇస్తే సరిపోక, పేచీపెట్టి రూపాయో అర్థో గుంజుకోవడం.

రెండోదుర్గుణం ఏమిటంటే, సామానులు అన్ని దించక ఏదో ఒకటి కార్లో అట్టే బెట్టేసుకోవడం. ఆ ఎక్కినవాళ్ళు బాగ్రత్తయిన వాళ్ళయి, సామానంతా దిగిందా లేదా అని చూసుకునేవాళ్ళయితే సింగర వేలు 'అయ్యో, ఈమూల ఈసామాను ఉండిపోయిందే; నేను చూసుకోనేలేదు!' అంటూ ఏమీ ఎరగనట్లు నాలిక కరుచు కుని, వెంటనే ఆ సామానుకూడా దించేసే వాడు. వాళ్ళు ఏమాత్రం ఏమారివున్నా వాళ్ళ కళ్ళలో దుమ్ముకొట్టి సామాను కోట్టేసేవాడు.

ఒకనాడు బెజవాడనుంచి సంగమేశ్వర్రావు అనే ఆయన సకుటుంబసమేతంగా రైలులోవచ్చి చెన్నపట్నం సెంట్రల్ స్టేషన్లో దిగేడు. ఆయన భార్య తమ్ముడు, వెంకటాచలం అనే క్రిమినల్ లాయరు, బ్రిష్టికే నులో సింగరాచారి వీధిలో మకాంచేసి వుంటున్నాడు.

సంగమేశ్వర్రావు కంటపడటంతోనే సింగరవేలు "టాక్సీసార్!" అని, ఆయన ఏమీ సమాధానంచెప్పకుండానే ఆయన సామాను ఎక్కించేసి, "అమ్మగరూ ఎక్కండి" అన్నాడు. వాళ్లంతా ఎక్కడం తోనే, "ఎక్కడికి సార్?" అని సింగర వేలు అడగటం, సంగమేశ్వర్రావు బావ మరది అడ్రస్సుచెప్పటం జరిగింది.

టాక్సీ వెంకటాచలంగా రింట్ముందు ఆగటంతోనే చుట్టాలంతా దిగి లోపలికి వెళ్ళేరు. వాళ్లని ఇంట్లోవాళ్ళు కుశల

ప్రశ్నలు అడుగుతేంటే సింగరవేలు సామాను చేరవేసి, ఛార్జీ ఆడిగాడు.

సంగమేశ్వరావు మీటరుచూపిన ఛార్జీ ఇవ్వబోయేసరికి సింగరవేలు ఖస్సుమని, “తిరిగిపోయేటప్పుడు ఖాళీగా పావాలే. మీటరుఛార్జీమాత్రం ఇస్తే ఎలాగ?” అని పేచీ పెట్టేడు. సంగమేశ్వరావు మరో రూపాయి వాడిచేతిలోపడేసి, వెళ్ళమన్నాడు.

సింగరవేలు సణుక్కుంటూ టాక్సీని డ్రైవుచేసుకుపోయాడు.

భోజనాలయాక సంగమేశ్వరావు ఏదో వెతుక్తోబోగా, ఆయన బావమరది వెంకటాచలం ‘ఏమిటిబావా?’ అన్నాడు.

‘చదాపులజతపున్న ఆట్టపెట్టె కనపట్టం లేదోయ్. యొన్న హైసరాబాదులో మనసు పడి కొన్నాను’ అన్నాడు సంగమేశ్వరావు.

ఆయనభార్య, ‘రైలుదిగినప్పుడు నేను చేత్తో పుచ్చుకున్నానండి టాక్సీలో వదిలే రేమో!’ అంది.

‘సాయంత్రం స్టేషనువైపు వెళ్లిమాద్దాం. ఇలా మరిచిపోయిన సరుకులేమైనావుంటే వాళ్ళు జాగ్రత్తపెట్టి ఇవ్వడంకలదు’ అన్నాడు బావమరది వెంకటాచలం.

సాయంత్రం బావమరదు లిద్దరూ స్టేషన్లో టాక్సీస్టాండువద్దకు వెళ్ళేరు. అక్కడ సింగరవేలు కనపట్టంతోనే ‘ఏమోయ్, పొద్దున్న టాక్సీలో కొత్త చెప్పలున్న ఆట్ట పెట్టె ఒకటి దిగడిపోయింది’ అన్నాడు వెంకటాచలం.

సింగరవేలు ఏమీ ఎరగనివానికిమల్లే, ‘ఏమీలేదే. అమ్మగారు సామాను అంతా సరిచూసుకున్నారు’ అని బొంకాడు.

సంగమేశ్వరావు కారంతా ఓమాటు గాలించాడు. వెతికితే కనపడటానికి ఆ జోళ్ళపెట్టె ఇంకా అక్కడ కూచుందా? దాన్ని కారులోనే ఉంచటానికి సింగరవేలు తెలివితక్కువవాడా?

సింగరవేలుమీద పోలీసులకి రిపోర్టు ఇద్దామనిపించింది వెంకటాచలానికి. కాని సంగమేశ్వరాపుగారు, 'పోనిదూ, అబా గ్రతగా ఉండటం మనదే తప్పు. పోయిన వస్తువు చెప్పాలబోడు అంటే పోలీసువాళ్ళు కూడా అంత లక్ష్యపెట్టరు. ఇంక కేసుపెట్టి విప్రయోజనం?' అనిచెప్పి, ఆ ప్రయత్నం మానిపించేశాడు.

సంగమేశ్వరాపు చెన్నపట్టణంలో ఒక వారంరోజులుండి కుటుంబంతో సహా బెజవాడ తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ దరిమిలా ఒకనాడు రాత్రి వెంకటాచలం, అడయూరు గాంధీనగరంలో స్నేహితుడొకాయన గృహ ప్రవేశమై విందుకి పిలుస్తే, అక్కడికి వెళ్ళాడు. తిరిగివస్తో బస్సుకోసం స్టాండులో నిలబడితే ఎంతసేపటికీ బస్సు రాలేదు. ప్రాణంవిసిగి 'ఏంచేద్దామా?' అనుకునే సరికి టాక్సీ ఒకటి అవారినిపోతో ఆయన్ని చూసి ఆగింది.

"రండిసార్!" అన్నాడు డ్రైవరు.

మరొకప్పుడైతే వెంకటాచలం పొమ్మనే వాడేగాని రాత్రి తొమ్మిది దాటిపోవటం, పైన చినుకులుకూడా ప్రారంభించడం చూసి త్వరగా ఇంటికి చేరుకోవడమే మంచి

దనిపించి దాయనకి. కార్లో కూచుని "బ్రిడ్లికేసు పోనియ్యవోయ్" అన్నాడు.

మొదట అసవాలుకట్టకపోయినా, కారు కొంతదూరం పోయేసరికి వెంకటాచలం గారికి ఆ కారుడ్రైవరెవరో తెలిసిపోయింది. సంగమేశ్వరరాపుగారి జోడుకొట్టేస్త వాడే అని ఆయన పోల్చుకోడంతోనే వాడికేదైనా తగినశాస్తిచేసి ఏడిపించా అనిపించింది. వాడిది ఇతరులసామ్మ అంటే గడ్డితినేబుద్ధి అని ఆయనకు తెలుసు గనక వాణ్ణి ట్రోకరా కొట్టించటానికి ఆయన ఒక ఎత్తువేశాడు.

ఒక వంద గజాలలో తమయిల్లు వస్తుం దనేవరకూ టాక్సీని పోనిచ్చి 'డ్రైవర్,

చందమామ

టాక్సీలో ఎక్కడో నా పర్సు పడిపోయింది. ఏమూలకి పోయిందో ఎంతతడిమినా చేతికి తగల్గేదు. అగ్గిపెట్టెపుంటే ఇయ్యి, వెలిగించి చూస్తాను!' అన్నాడు.

సింగరవేలుపగ్గర అగ్గిపెట్టె లేకపోలేదు. కాని వాడికి దాన్ని ఇవ్వ బుద్ధివెయ్యలేదు. ఏమంటే పర్సుమాట చెవినిపడ్డంతోనే వెంకటాచలం అనుకున్నట్లే వాడికి దురాశ పుట్టి దానినింక ఆయనకు దక్కనివ్వ కూడదనిపించింది. వాడి మెదడు వెంటనే పనిచేసి ఆయనను మోసంచెయ్యటానికి తగిన ప్లాను ఇట్టే తోచింది.

వాడు, 'సార్, నావద్ద నిప్పుపెట్టెలేదు. అదిగో ఆ సందులో ఒక కిల్లికట్టు ఉంది. అక్కడ అగ్గిపెట్టెలు అమ్ముతాయి. నేనే వెళ్లి తెచ్చిపెడుదునుగాని, ఇంజను ఆపేస్తే కారు మళ్ళీ ఓపట్టిన కదలదు! మీరే దయ చేసి ఒక్కఅడుగు వెళ్లిపస్తారా?' అన్నాడు. అంతేగాదు 'పర్సు పడిపోయిందిగనక

మీవద్ద వేరేచిల్లర ఉండదు' అంటూ వాడు తన జేబులోంచి ఒక అణాకూడా తీసియిచ్చి ఆయనచేతిలో పెట్టెడు.

వెంకటాచలం టాక్సీదిగి వాడుచెప్పిన సందులోకి నడిచాడు.

ఆయన అనుకున్నట్లే సింగరవేలు ఆయనవెళ్లగాచూసి వెంటనే బ్రేకు వదులు చేసి సలభమైళ్ళ స్పీడున టాక్సీతో పారి పోయాడు. పెద్దుచేరేవరకూ సింగరవేలు మళ్ళీ ఎక్కడా టాక్సీని ఆపలేదు. అక్కడకు చేరేక, ఆ పర్సుకోసం తన టార్పి లైటుతో కారు అంతా గాలించాడు.

పర్సు అనేది ఉంటేగా కనపడటానికి? ఈ తేనిపర్సుకోసం అశపడి నిష్కారణంగా ఛార్జీ పోగొట్టుకున్నాడు! పైగా సొంతసొమ్ము కూడా ఒక అణా వదిలింది! అందుకని తేలుకుట్టిన దొంగలాగా సింగరవేలు లోలో వలే ఒకరాగంపెట్టి ఊరుకున్నాడు. మరి, అంతకంటే చేసేదేముంది?

గంధర్వ కన్యలు

ఒక పల్లెలో పాపమ్మ అనే పేదరాలికి జోగూ, నాగూ అని యిద్దరు పిల్లలు. చిన్నప్పడే వాళ్ళకు తండ్రి పోవటంచేత పిల్లలను పోషించే భారమంతా ఆమెపైనే పడింది.

అది చాలా చిన్నపల్లె. దగ్గర్లో చిన్న అడవి, దూరంగా పెద్ద కొండలూ కనబడు తూంటవి. పాపమ్మ పొద్దస్తమానమూ ఆ అడవిలో మూలికల్ని, ఔషధానికి పనికివచ్చే ఆకుల్ని ఏరి, ఆ గ్రామంలోని వైద్యుడికి తెచ్చియిచ్చేది. అతడిచ్చే తృణమో పణమో పుచ్చుకొని అలాగే కాలంగడుపు తుండేది.

జోగూ, నాగూ పదహారు, పన్నెండు సంవత్సరాల వయసువాళ్ళయారు. మూలికల్ని తవ్వడంలో, ఔషధాలకు ఉపకరించే ఆకుల్ని కోయడంలో, తల్లికి సాయపడే వాళ్ళు. ఒకనాడు వైద్యుడు ఏదో మూలిక కావాలంటూ, దానికి సంబంధించిన గుర్తు

లను చెప్పి తీసుకురమ్మన్నాడు. జోగూ, నాగూ అడవి అంతా గాలించినా అది దొరకలేదు.

దూరంగావుండే ఆ కొండల్లో అవి దొరుకు తాయని తల్లి చెప్పింది. మరునాడు వుదయమే కాలినడకను వాళ్ళు బయలుదేరారు. సూర్యుడు నడుమధ్యకు చేరేప్పటికి, వాళ్ళూ కొండలమధ్యకి చేరారు.

మంటలురేపుతున్న ఎండలో, పొగలు గక్కుతున్న ఆ బండరాళ్ళమధ్య యిద్దరూ మూలికలకోసం వెతికారు. మెల్లగా సూర్యుడు అస్తమించేసరికి తెచ్చిన రెండు సంచుల్ని వాళ్ళు మూలికలతో నింపారు.

జోగు చెమటలుడుచుకుని, ఒళ్ళు విరుచుకుంటూ “నాగూ! ఇక యింటికి బయలుదేరదాం” అన్నాడు. అప్పటికే ఓ బండకు వీపు ఆనించి ఆపసోపాలు పడు తున్నాడు నాగు.

డి. హైమవతి - బబల్సారు

“ఈ రాత్రికి యిక్కడే నిద్దరపోతే ఏం?” అన్నాడు నాగు.

జోగుశరీరం గొంగళిపురుగు పాకినంతగా కంపరం యెత్తింది. “ఈ కొండలమధ్య రాత్రి ఎలా గడవడం! పురుగు పుట్రా! ఉల్లే!” అన్నాడు కోపంగా.

నాగుకు కునికిపాట్లమధ్య ఎవరో కుదిపే నట్టయింది. “ఉహూ! నిద్దరొస్తోంది. బయలుదేరవచ్చులే, కాసేపాగు” అన్నాడు మత్తుగా.

జోగుకు తప్పుడంటే ఆమితమైనప్రేమ. వాడి పొక్కువిరుపూ, కునికిపాట్లూ చూచి జాలికలిగింది. కాసేపు అగే బయలుదేర

వచ్చని తనూ పక్కగా మరొబండకు చేర గిలబడ్డాడు.

మనం నిద్రపోతున్నామని కాలమూ నిద్ర పోతుందా! ఉహూ! కాలానికి అలుపూ అయాసమూ లేదు. ఎవళ్ళకోసమూ నిలవకుండా దానిమానాస అది నడుస్తూనే వుంటుంది.

సూర్యుడు దిగిపోయాడు. చంద్రుడు పైపైకి ఎగబ్రాకాడు. దూది ఎండవేసినట్టుగా వెన్నెల. పగలల్లా ఎండలో పనిచేసిన జోగూ - నాగులు కళ్ళుమూయటమే తడవుగా నిద్రలోకి జారుకున్నారు. తెల్లని వెన్నెలా, చల్లని పైరుగాలీ, చీమ చిటుళ్ళు మనేటంత నిశ్శబ్దం; అన్నాదమ్ము లిద్దరికీ జోలపాడేసింది.

పావురాలు రెక్కలు కదిలించినలాంటి చిన్న, మృదువైన శబ్దం! దానికే నాగు పులిక్కిపడి కళ్ళు తెరిచాడు. వాడికి రాత్రిళ్ళు అమ్మపక్కన లేందే నిద్రపట్టదు. అంతభయం. “అన్నా! అన్నా!” అని మెల్లిగా జోగు భుజం గీకాడు. జోగు బిత్తరగా కళ్ళు తెరిచాడు.

“వెన్నెలకూడా వచ్చేసిందిరా నాగూ!” అన్నాడు జోగు భయంగా. యిక రాత్రికి

అక్కడే కాలంగడపాలనే భయం జోగును
హడలకొట్టింది.

"అదికాదురా! ఏదో కదులుతున్నట్టు
విసబడింది. సింహమో, పెద్దపులో"
అన్నాడు నాగు.

"సింహాలూ, పులులూ ఇక్కడలేవులే!
కోతో కొండముచ్చో అయివుంటుంది!"
అన్నాడు జోగు భయంగా.

ఇద్దరూ ఆ వెన్నెట్లో చుట్టూ చూశారు.
విదురుగావున్న ఓ పెద్ద రాయివెనకనుంచి
యీసారి పెద్దగా ధ్వనివచ్చింది. నాగు
ఒక్క పరుగులో జోగుమెడ పుచ్చుకుని
"అన్నా! అన్నా!" అన్నాడు.

అదే సమయంలో శ్రావ్యమైన చిన్న
పెద్ద నవ్వులు ఆ రాతిపైనుంచి ప్రతిధ్వనిం
చినై.

జోగు సగంభయం పోగా తలఎత్తి అటు
చూచాడు. నాగు భయంభయంగా కొంచెం
తలయెత్తి సగంకళ్ళు తెరిచాడు. యిద్దరి
దృష్టిని ఆ నవ్వులూ, ఆ రాతివెనక కదిలే
అందమైన మొహాలూ ఆకట్టుకున్నై.

మరునిమిషానికి, ఆ రాతివెనుకనుంచి
అనేకమంది గంధర్వకన్యలు వాళ్లదగ్గర
దిగారు. అందమైన మొహాలూ, కిలకిల

మనే నవ్వులూ జోగునూ, నాగునూ ప్రేమిత
పరిచినై.

జోగూ, నాగూ లేచి నిలబడ్డారు.
గంధర్వకన్యలు బొంగరాలలాగా వాళ్ళిద్దరి
చుట్టూ తిరుగుతూ నాట్యం చేయసాగారు.
సోదరు లిద్దరూ భయంపోయి, అనందంతో
చప్పట్లుచరిచారు. "ఎంత అందమైన
పిల్లలు!" అన్నాడు జోగు. "ఎంచక్కా
ఆడుతున్నారు!" అన్నాడు నాగు.

ఆ మాటలతో నాట్యం ఆగిపోయింది :
పాటలూ ఆగిపోయాయి. గంధర్వ కన్యలు
అన్నదమ్ములచుట్టూ నిలబడి ఆ మాటా
యీమాటా అనసాగారు.

“మా పూరు వస్తారా? చాలా బావుంటుంది!” అన్నది ఓ గంధర్వకన్య.

“ఓ! వస్తాం. అయితే దారెటు?” అని అడిగాడు నాగు.

తొందరపడవద్దని జోగు తమ్ముణ్ణి చెప్తేనే వారించాడు.

“అదే మా పూరుకు దారి!” అని ఓ గంధర్వకన్య వేలుతో చూపింది.

జోగూ, నాగూ అటు చూచారు. ఒక అద్భుత దృశ్యం! వాళ్ల కళ్లు ఆ అందానికి జిగాలుమన్నై.

“అది యంద్రధనస్సులా వుండే!” అన్నాడు జోగు.

“ఇంద్రధనస్సు కాదు. మా పూరుకూ, యీ కొండలకూ మధ్య పంతెన” అన్నది గంధర్వకన్య.

“వెళ్దామా?” అని అడిగాడు నాగు, జోగును.

“ఏమో!” అంటూ సంశయించాడు జోగు.

ఇదంతా వింటున్న గంధర్వ కన్యలు అన్నదమ్ముల చేతుల్ని మృదువుగా పట్టుకుని, ఆ యంద్రధనస్సులా వున్న పంతెన మీదుగా తమ దేశంలోకి తీసుకుపోయారు.

అన్నాదమ్ములల ఆనందానికి హద్దులు లేకుండా పోయినై. వాళ్ళు విన్న శాస్త్రాల్లో, కన్నకలల్లో మాత్రమే వున్న, అన్ని అందాలూ, అనందాలూ అక్కడ వాళ్ళు చూడగలిగారు. రోజులూ, నెలలూ, సంవత్సరాలే గడచిపోతున్నా, వాళ్లకు ఇంటిభ్యాస గాని, అమ్మతలపుగాని కలగలేదు. గంధర్వ కన్యల అందమైన మొహాలూ, కమ్మని పాటలూ, తియ్యని మాటలూ వాళ్ళు సర్వం మరిచిపోయేట్లు చేసినై.

ఓనాడు జోగూ, నాగూ ఆ గంధర్వ లోకంలోని కొండల్లో యీలలు వేసుకుంటూ షికారువెళ్తున్నారు. హఠాత్తుగా నాగుదృష్టి

దారిపక్కన దుబ్బుగా పెరిగిన ఓ చిన్న చెట్టుమీద పడింది. “అన్నా! ఇలాంటి చెట్టు మనం ఎక్కడో చూశామే!” అన్నాడు నాగు, జోగుతో.

జోగుకు వెంటనే గుర్తుకొచ్చింది. ఆ చెట్టూ, ఇంకా కొన్ని మూలికలకోసమే తనూ, తమ్ముడూ యింటినుంచి బయలు దేరామని.

తామూ తల్లి గ్రామాలకూ కొంపలకూ వెళ్లడం, మూలికలు వెదకటం అంతా నిన్నునో మొన్ననో జరిగినట్టుగా వుంది. “అమ్మ ఏమనుకుంటూ వున్నదో? రాత్రికి తిరిగిరాకపోతే బెంగపెట్టుకోదూ?”

ఈ ఆలోచన యిద్దరికీ బాధ కలిగించింది. సరాసరి గంధర్వకన్యల దగ్గరకు పోయి “ఇక్కడికి మేమువచ్చి యెంతకాల మైంది?” అని అడిగారు.

గంధర్వకన్యలు నవ్వి “మీ దేశంలో మల్లే మా దేశంలో కాలం కొలిచేందుకు గడియారాలూ అవ్వీ లేవు” అన్నారు.

“అయితే, మాదేశం వెళ్తాం!” అన్నారు యిద్దరూ.

“ఏం! ఇక్కడ బాగాలేదా?” అన్నారు గంధర్వకన్యలు.

“బాగానేవుంది! కాని, మేము తీసుకు పోవలసిన మూలికలమాటే మరిచిపోయి ఇక్కడ కాలయాపన చేశాం. ఇక వెళ్లాలి” అన్నారు.

ఎంతచెప్పినా లాభంలేకపోగా, గంధర్వ కన్యలు జోగూ, నాగుల్ని ఆ ఇంద్రధనస్సు లాంటి వంతెనమీదుగా తిరిగి యీలోకానికి దించారు. జోగూ, నాగూ సాయంకాలాని కల్లా మూలికలున్న సంచీలతో యింటిని సమీపించారు.

వాళ్లయిల్లు వాళ్ళే గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయింది. కప్ప కూలిపోవడానికి తయారుగా వుంది. ద్వారబంధాలూ, తలు

పులూ పుచ్చిపోయి, చెక్కలు ముక్కలుగా రాలిపోతున్నై. వాళ్ళు ఆశ్చర్యంతో అన్నీ చూస్తూ తలుపుతట్టారు.

"ఎవరుబాబూ!" అంటూ వణుకుతున్న గొంతుతో ఓ వృద్ధురాలు తలుపుతెరిచింది. ఓక్షణం రెప్పవేయకుండాచూచి "మీరా! నానాన్నలు! బాబులు! వన్నెండు సంవత్సరాలు గడిచినా, ఆ వెళ్ళినరోజున ఎలా వున్నారో, అలాగేవున్నారు!" అంటూ కౌగలించుకుంది.

జోగూ, నాగూ వెక్కివెక్కి ఏడ్చారు. గంధర్వకన్యల అందచందాలకు మోసపోయి కన్నతల్లికి కలిగించిన బాధ గ్రహించారు. "ఇవిగో యీ సంచుల్లో మూలికలున్నై. చాలాతెచ్చాం!" అంటూ తల్లిచేతికి వాటిని అందించారు.

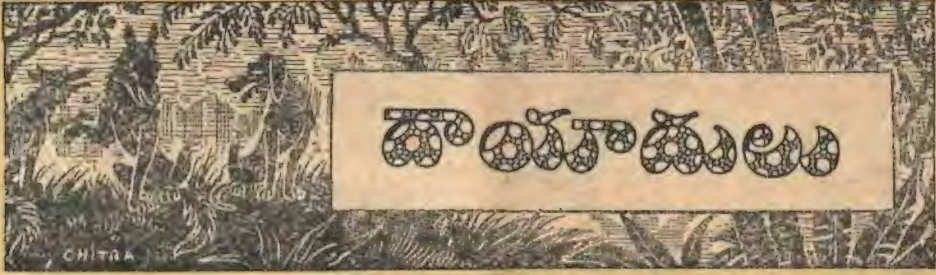
"ఇన్ని సంవత్సరాలతరవాత యింకా ఆ మూలికల వుపయోగం ఏముంటుంది నాయనా! అవి ఎండిపోయివుంటై. మీరు

తిరిగివచ్చారు. అంతే చాలు!" అంటూ పాపమ్మ ఆ సంచులను అందుకుని లోపలకు చూచింది. ఆమెకు అక్కడ మెరుస్తూన్న ముత్యాలూ, రత్నాలూ కంటబడినై. ఆశ్చర్యంతో సంచిలో చేయిపెట్టి ఒక గుప్పెడు బయటికితీసింది. ఎండిపోయిన ప్రతి మూలికకూ. ఆకుకూ నిండుగా ముత్యాలూ, రత్నాలూ గుచ్చబడివున్నై. అంతపరకూ ఆసంగతి తెలియని జోగూ నాగూకూడా పుప్పొంగిపోయారు.

పాపమ్మ కళ్ళవెంట ఆనందాశ్రువులు రాలినై. ఇద్దరు కొడుకులనూ గట్టిగా కౌగలించుకొని ముద్దాడింది.

ముత్యాలూ, రత్నాలతో తిరిగివచ్చి నందుకు అమ్మ ఆనందపడుతున్నదని జోగూ, నాగూ అనుకున్నారు గాని, ప్రాణాలతో తిరిగివచ్చిన కన్నబిడ్డల్నిచూచుకొని తల్లి ఎక్కువగా ఆనందపడుతున్నదని, ఆ పసివాళ్ళకు తెలీదుకదా!

దాయాదులు

బెబ్బులి - రైతు రామన్న యింటి కాపలా కుక్క. ధైర్యసాహసాలకూ, విశ్వాసానికి దాని కదేసాటి. ఒకనాటి పుడయం బెబ్బులి పక్కనవున్న అడవికి పిక్కారుపోయింది. అటూయిటూ తిరుగుతున్నప్పుడు, ఒక తుప్పచాటున కూర్చునివున్నతోడేలా, దాని పక్కనే ఒక నక్క కంట బడినై.

బెబ్బులి తక్కున వెనుదిరిగింది. అలా తిరగటం అవంటే భయపడికాదు; వాటి చూపూ, కూర్చున్నతీరూ, బెబ్బులికి ఎంతో అనన్యం కలిగించినై. "అన్నయ్యా ఆగు! ఒక చిన్నసంగతి" అని నక్క కేకవేసింది. ఆ కేకవినగానే బెబ్బులి వెనుదిరిగి తోడేలా, నక్క కూర్చున్నచోటుకు వెళ్ళింది.

నక్క తోకాడించి, చెవులు టపటపకొట్టి ఇలా చెప్పటానికి ప్రారంభించింది: "తోడేలుఅన్నా నేనూ మన కుటుంబవిషయాలే చర్చిస్తున్నాం. తెలుసుకో లేదో, బెబ్బులి.

మనంమనం అంతా దాయాదులం. చాలా కాలం కిందట మీ శాఖవాళ్ళంతా మనుషులతో పరిచయంచేసుకుని గ్రామాల్లో పట్టణాల్లో నివాసం ఏర్పరుచుకున్నారు. తోడేలు అన్నయ్యశాఖవాళ్ళూ, మావాళ్ళూ, అదవుల్లోనే వుండిపోయారు. పోతే, చలిఎక్కువ కావడంవల్ల తోడేలుఅన్నయ్య శాఖవాళ్ళంతా వెంటినిండా బొచ్చుపెంచుకుంటే, మేము గుంటల్లో బొరియల్లో నివసింపసాగాము. అసలింతకూ చెప్పదలచుకున్నమాట యేమిటంటే, మనంమనం దాయాదులం! అన్నాదమ్ములం!" అన్నది.

తోడేలు 'అవు' నంటూ జల్లితోక కిందికి పైకి తిప్పింది. బెబ్బులికికూడా అమాటల్లో ఎంతో నిజం కనబడింది. "అయితే వీలై నప్పుడు మాయింటికి ఓమారు రండి!" అని తోడేలునూ, నక్కనూ ఆహ్వానించింది బెబ్బులి.

ఆరాత్రి చీకటిపడగానే తోడేలూ, నక్కా బెబ్బలియింటికి వచ్చినై. యజమాని తన కోసం పెట్టిన ఆహారంలో బెబ్బలి వాటికి భాగంయిచ్చి సత్కరించింది. తరవాత ఆమాటా యిమాటా మాట్లాడి కృతజ్ఞత తెలియపరిచి తోడేలూ, నక్కా వాటివాటి ఇళ్లకు వెళ్ళిపోయినై.

తెల్లవారింది. బెబ్బలి రైతురామన్న యింటివాకిట అటూయిటూ తిరుగుతోంది. హఠాత్తుగా పక్కయింటి యిల్లాలు లబో దిబోమంటూ విడవ సాగింది. ఐతే, ఆమె ఎందుకలా విడుస్తున్నదీ అని అడగవచ్చు. రాత్రి యింటిచూరుకింద కచ్చివేసిన రెండు

కోళ్ళు ఐపూ అజాలేకుండా పోయినై. దొడ్డ కట్టివేసిన గొట్టెపోతు హస్తపంజరంమాత్రమే మిగిలివున్నది.

బెబ్బలికి ఆశ్చర్యంవేసింది. కోళ్ళనూ గొర్రెనూ ఎవళ్ళు ఎత్తుకుపోయివుంటారా అనే సమస్య తేల్చుకోలేక మనసులో మథనపడసాగింది. తను ఎంతో విశ్వాసమైన జంతువు అనే సంగతి తనకు తెలుసు. తన దాయాదులైన నక్కా, తోడేలూ కూడా చాలా మంచివాళ్ళని దాని దృఢనిశ్చయం. మరి అటువంటప్పుడు, ఇటువంటిపని చేసిన ఆ దుర్మార్గులు ఎవరైవుంటారు? అని ఆలోచనలో పడింది బెబ్బలి.

చీకటిపడింది. తోడేలూ, నక్కా మామూలుగా వచ్చినై. బెబ్బలి తన ఆహారంలో భాగమిచ్చి సత్కరించి, వాటితో యిలా అన్నది: “యికనుంచి మీరు యిక్కడికి రాదలిస్తే పగటిపూటే రండి.”

అందుకు తోడేలూ నక్కా జంటగొంతులలో ‘అబ్బే! పగటిపూట వచ్చేందుకు మాకు తీరుతుం దనుకున్నావా!’ అన్నవి.

తెల్లవారింది. పక్కయింటిలో బ్రహ్మాండం బద్దలయ్యేలా కేకలు! రైతురామన్నకూడా అరుస్తున్నాడు. మూడుబాతులు, ఒక

మేకపిల్లా అంతులేకుండా పోయినై.
మిగిలినదల్లా అటూయిటూ గాలిలో ఎగిరే
బాతు యీకలూ, మేకపిల్లగిట్టలూ, డొక్క
ఎముకలూ—ఇవిమాత్రం అగపడుతున్నై.

బెబ్బులి గ్రహించింది. తన తెలివితక్కు
వకు చాలా చింతించింది. యజమానికి
నిజంగా తను ద్రోహంచేశానని బాధపడింది.
చీకటిపడుతూవుండగానే భాగంయిచ్చి
సమయంకోసం కాచుక్కూచుంది.

బెబ్బులి సత్కారానికి ఎన్నో ధన్య
వాదాలు పలికి, తోడేలా సక్కా బయలు
దేరినై. వాటికి కనబడకుండా బెబ్బులి
వెనకనే బయలుదేరింది. అది చూస్తూ
వుండగానే తోడేలు: వామిపక్కన పడుకున్న
గొఱ్ఱపిల్లను నోటకరుచుకుంది. బెబ్బులికి
పట్టరానంతకోపం వచ్చింది. పెద్దగా
అరుస్తూ తోడేలుమీదకు దూకి కలియబడి
గొఱ్ఱపిల్లను విడిపించింది.

అ పక్కనే కోళ్లగూట్లో జొరబడపోతున్న
సక్క యీ అలజడి విని పరుగెత్తుకుంటూ
కస్తూ 'అయ్యోయ్యో! కుటుంబగౌరవాన్ని
మంటగలిపాడే తోడేలన్న! ఎంతఘోరం!
ఎంతఘోరం!' అని అనేక విధాల
సానుభూతి తెలిపింది.

అసలే కోపంగావున్న బెబ్బులికి అ
మాటలు చుట్టుమనిపించినై. తోడేలునూ
సక్కనీ పుద్దేశించి "దాయాదులమంటూ
ఎంత మోసంచేశారు! మీరు దుష్టులు!
రూపంలో నా పోలికలున్నవేమోకాని
బుద్ధిలో మీకూ నాకూ సామ్యమే లేదు. ఈ
సారికి వదులుతున్నాను. పోండి, మీదారిన
మీరు పోండి. మరెప్పుడైనా యీప్రాంతంలో
కనబడ్డారా ప్రాణాలతో వదిలేదిలేదు!"
అని హెచ్చరించింది.

తోడేలూ, సక్కా బ్రతుకు జీవుడా అను
కొంటూ, వెనుదిరిగి చూడకుండా అడవుల
లోకి దొడుతినై.

కాంతయ్యా, కోటయ్యా యిరుగుపొరుగున నివసించే రైతులు. వ్యవసాయపనులదగ్గర నుంచి ప్రతిచిన్నవనిలోనూ ఒకరికొకరు సహాయకారులుగా కాలంగడిపేవారు. వారి స్నేహం, కలుపుగోలుతనం మొత్తం గ్రామానికే ఆదర్శప్రాయంగా వుండేది.

ఒకనాడు హఠాత్తుగా వాళ్ళిద్దరూ నోటికి వచ్చినట్టల్లా తిట్టుకుంటూ, జుట్టూజుట్టూ పట్టుకోవడం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. చూడవచ్చినవారందరూ ఆ కలహకారణం తెలుసుకునేందుకూ, యిద్దరినీ శాంతపరిచేందుకూ ఎంతో ప్రయత్నించారు.

ఎవరెన్ని శాంతపచనాలు పలికినా, కాంతయ్యా, కోటయ్యా తిట్టుకోవడం మానలేదు. చుట్టూచేరిన గ్రామస్థులకు వింతయ్యేలా పాలుపోలేదు. ఇంతలో బారైన తెల్లని గడ్డంతో, ప్రశాంతవదనంతో ఒక వృద్ధుడు అక్కడికి వచ్చాడు.

ఆ వృద్ధుడి ఆకారం, ముఖవర్చస్సు చూసేసరికి కాంతయ్యా కోటయ్యా కళ్ళవెళ్ళ పడ్డారు. ప్రశాంతంగా అద్దనిమిలిత నేత్రాలతో తమవైపే చూస్తున్న ఆ వృద్ధుడికి ఇద్దరూ వినయపూర్వకంగా నమస్కరించి కలహకారణం చెప్పసాగారు.

ఆ వచ్చినవృద్ధుడు ఇద్దరినీ మాట్లాడవద్దని చెప్తే అజ్ఞాపించాడు. తరవాత కాంతయ్యా కోటయ్యల్నేకాక చుట్టూచేరిన జనాన్నికూడా వుద్దేశించి ఇలా అన్నాడు:

'మనుష్యులు ఒకరిమీద ఒకరు కోపగించుకోవడమే ఘోరం! కలహించుకునే వరకూ, తిట్టుకునేవరకూ పోవడమంటే ఘోరాతిఘోరం!! కలహకారణం యెదోనాకు యెవరూ చెప్పనవసరంలేదు. ఏ పరిస్థితులలోనూ, యెవరు యెంత కవ్వించినా, కనీసం కోపం కనపరచడంకూడా మానవ లక్షణంకాదు!'

కాంతయ్యా, కోటయ్యేకాక అక్కడ
చేరినవారంతా నిశ్చేష్టులై విన్నారు. నాలు
గైదుక్షణాలు నిశ్శబ్దంగా గడిచినై. ఇంతలో
ఓ యువకుడు జనంలో నుంచి వచ్చి ఆ
వృద్ధుణ్ణి సమీపించి—

‘అయ్యా! ఏ పరిస్థితుల్లోనూ కోపం
పొందకుండావుండడం మానవుడికి సాధ్యం
మయ్యేకార్యంకాదు!’ అన్నాడు.

వృద్ధుడు పెద్దగానవ్వి, తెల్లని పాడుగాటి
గడ్డాన్ని దువ్వుతూ, ‘ఎందుకు సాధ్యం
కాదు? నావిషయమే చెపుతున్నాను.
ఎవరూ, ఏ పరిస్థితుల్లోనూ నాకు కోపం
తెప్పించలేరు. మానవులే కాదు, ఆఖరికి
దేవతలూ, రాక్షలూ అయినాసరే!’ అన్నాడు.

అడ్డుప్రశ్నవేసిన యువకుణ్ణి కోపంగా
చూసి, వృద్ధుడికి సమస్కరించి జనం
యెటువెళ్లవలసినవాళ్ళు అటు వెళ్ళారు.
యువకుడు వృద్ధుణ్ణి సమీపించి ‘తాత
గారూ!’ అన్నాడు.

‘ఏమిటి?’ అన్నాడు వృద్ధుడు నవ్వుతూ.

‘తాతగారూ’ అన్నాడు యువకుడు మళ్ళీ.

‘ఏమిటో చెప్పు?’ అన్నాడు వృద్ధుడు.
ఈసారి నవ్వుకుండా.

‘తాతగారూ’ అన్నాడు యువకుడు మళ్ళీ.

‘ఏమిటో చెప్పరాదా?’ అన్నాడు
వృద్ధుడు కోపంగా చూస్తూ.

‘తాతగారూ’ అన్నాడు యువకుడు మళ్ళీ.

‘ఓరి వెధవా! నీకేమైనా పిచ్చా?’
అన్నాడు వృద్ధుడు గుడ్డెరచేసి.

‘తాతగారూ’ అన్నాడు యువకుడు మళ్ళీ.

‘ఓరిశుంఠా! నీడొక్క చీలుస్తావుండు!’
అంటూ వృద్ధుడు, చేయెత్తాడు.

యువకుడు నవ్వి ‘ఏ పరిస్థితుల్లోనూ
మనిషికి కోపంరాకూడదు!’ అన్నాడు.

వృద్ధుడు తల వంచుకుని తిరిగిచూడ
కుండా వెళ్ళిపోయాడు. చూచారా, ఇన్ని
నీతులు చెప్పిన ఆ మహానుభావుడుకూడా
తనదాకా వచ్చేసరికి ఎలా జారుకున్నాడో!

అస్సాంలో రాంపూర్ అనే పట్టణం వర్తకానికి ప్రసిద్ధికెక్కింది. ఆ పట్టణంలోని పెద్దవర్తకులలోకల్లా పెద్దవాడు దుర్గాసింగు.

అనేక దేశాలనుంచి వర్తకులు, అనేక రకాల వ్యాపారవస్తువులతో ఆ పట్టణానికి వస్తూవుండేవారు. దుర్గాసింగు ఆ పట్టణ వర్తకుల్లో ముఖ్యుడుగనుక ప్రతివారూ అతనితో ఏదో బేరం సాగించనిదే తిరిగి వెళ్ళడమంటూ వుండేదికాదు.

ఒకనాడు చైనాదేశపువర్తకుడైన మాంగ్ అతనియింటికి వచ్చాడు. విలువైన చీని చీనాంబరాలూ, అద్దాలూ, రకరకాల బొమ్మలూ దుర్గాసింగ్ కు చూపి, ఆ వస్తువులకు బదులు తిరిగి తనకుకావలసిన వస్తువులను దుర్గాసింగ్ వద్దనుండి తీసుకునేందుకు అంగీకరించాడు. అదేవిధంగా వస్తువుల విలువను వస్తువుల రూపంలో తీసుకున్నతరువాత మాంగ్ తన చేతిలోని సంచి

నుండి ఒక గాజుసీసా తీస్తూ "ఇది రోజూనికి మాత్రమే అమ్ముతాము. ఎటువంటి గాయాలనూ, నొప్పులనూ ఆ మోఘం గాకుదురుస్తుంది" అన్నాడు.

దుర్గాసింగ్ కడు పృథ్వుడు. వెన్నెముకా, కీళ్లకూ సంబంధించిన నొప్పులతో అతడు సతమతమౌతుండేవాడు.

మాంగ్ చెప్పిన వెలకు దుర్గాసింగ్ ఆ బెషధం కొన్నాడు. తెల్లని సీసాలో ఎర్రగా వున్న ఆ ద్రావకం శరీరంమీద రుద్దగానే అన్ని నొప్పలూ పటాపంచలైనై. దుర్గాసింగ్ ఎంతో సంతోషించాడు. మాంగ్ ను కేవలం వ్యాపారిగామాత్రంకాక స్నేహితునిగా తలచి గొప్ప ఆతిథ్యం యిచ్చాడు.

మాంగ్ ఒక నెలరోజులపాటు అక్కడే ఉండిపోయాడు. దుర్గాసింగూ అతడూ ప్రాణమిత్రులయ్యారు. దుర్గాసింగ్ పుత్రుడైన ప్రసాద్ సింగ్ కు అతడు తన దేశాన్ని

గురించి, అనుభవాలను గురించి అనేక వింత విచిత్ర విషయాలు చెప్పాడు. చైనా దేశానికి రావలసిందనీ, చాటుంగ్ పట్టణంలో తనయింట రెండురోజులపాటు అతిథులుగా వుండిపోవలసిందనీ తండ్రికొడుకు లిద్దరినీ ఆహ్వానించాడు.

మాంగ్ తిరిగి చైనాదేశం వెళ్ళిపోయాడు. దుర్గాసింగ్ కొన్న ఆ ఎర్రద్రావకం కొద్ది రోజులకల్లా అయిపోయింది. మళ్ళీ వెన్ను పోటూ, సరాల నెప్పలూ ఎక్కువకాగా దుర్గాసింగ్ మంచంపట్టాడు. రాత్రింబవళ్లు విపరీతమైన బాధతో ఆతడు మూలుగుతూ వుండేవాడు.

తండ్రిస్థితికి ప్రసాద్‌సింగ్ చాలా విచారించాడు. ఆ ఎర్రద్రావకం మరికొంత సంపాదించగలిగితే తండ్రి ఆరోగ్యం చక్క బడగలదని ప్రసాద్‌సింగ్‌కు తెలుసు. కాని, అదికావాలంటే చైనాదేశం వెళ్ళాలి.

ఆరోజుల్లో ఒకదేశానుంచి మరొకదేశానికి వెళ్ళడమంటే అపాయాలతో కూడుకున్న పని. కారడవులూ, క్రూరమృగాలూ, దోపిడి దొంగలూ, ఎన్నేగండాలను గడవవలసి వుండేది. కనుక, కొడుకు చైనా వెళ్ళేందుకు దుర్గాసింగ్ ఓపట్టాన అంగీకరించలేదు.

నమ్మకస్తులూ, సాహసులూ ఐన నలుగురు నౌకర్లువెంటరాగా, ప్రసాద్‌సింగ్ అన్ని అపాయాలనూ దాటి చివరకు చాటుంగ్ పట్టణం చేరాడు. మాంగ్ అతడిని ఎంతో గౌరవించి తండ్రి క్షేమ సమాచారాలు అడిగాడు.

ప్రసాద్‌సింగ్ తను పచ్చినపని విపులంగా చెప్పాడు. ప్రాణమిత్రుడైన దుర్గాసింగ్ అనారోగ్యానికి మాంగ్ చాలా చింతించాడు. ఆ ఎర్రద్రావకం సిద్ధంగా లేదనీ, అక్కడకు కొంచెందూరంలో వున్న కొండలపై పెరిగే ఒకానొక చెట్టు ఆకులు తేవలసివుంటుందనీ ప్రసాద్‌సింగ్‌కు చెప్పాడు.

మరునాటిపుడయం మాంగ్ సేవకులను తోడు తీసుకొని ప్రసాద్‌సింగ్ కొండలకు బయలుదేరాడు. సాయంకాలానికల్లా కొండ మీద ఆ చెట్లుపెరిగే ప్రాంతాలకు చేరు కున్నాడు. సేవకులు తెచ్చిన గోతాల నిండుగా ఆ ఆకు కోశారు. సూర్యాస్తమయం కాబోతోంది. అందరూ తిరిగి కొండ దిగసాగారు.

అగాధమైన పెద్దపెద్ద సారంగాలతో, అడ్డదిడ్డంగా పడివున్న బండరాళ్లతో ఆ కొండ ప్రదేశమంతా, కష్టమవస్తూన్న ఆ చీకట్లలో మహా భయంకరంగా వుంది. సింహాల గర్జనలూ, పెద్దపులుల రంకెలూ, తోడేళ్ల

అరుపులూ అప్పుడప్పుడూ వారికి దావున కూడా వినబడసాగినై. భయంతో వణుకుతూ భీతితో పక్కపక్కలకు చూస్తున్న సేవకులకు ధైర్యంచెప్పుతూ, చేతిలోని కాగడాల వెలుగుతో రాత్రల్లా ఆ మహారణ్యాలు దాటుకొని బయటపడి, నడిరేయికల్లా కొండదిగి, సూర్యోదయంచేళకు ప్రసాద్‌సింగ్ మాంగ్ ఇంటికి చేరాడు.

అతడు తెచ్చిన అకులతో మాంగ్ మందు తయారుచేసే కార్యంలో నిమగ్నుడయ్యాడు. యింతవరకూ అన్నిపనులూ సక్రమంగానే జరిగినందుకు ప్రసాద్‌సింగ్ ఎంతో సంతోషించాడు. కాని, ఒక సందేహం అతడిని బాధిస్తూనే వుంది. ఇప్పుడు తీసుకు వెళ్లే ఈ ద్రావకంకూడా అయిపోతే తరువాత ఏంచేయాలి? బాగా ఆలోచించగా అతడికో వుపాయం తట్టింది. ఆ ద్రావకం తయారు చేసేందుకు అవలంబించే పద్ధతులన్నీ తెలుసుకుంటే; అది తన తండ్రికే కాక, యితర రోగులకూ వుపయోగిస్తుందనీ, కొద్ది కాలంలోనే తను కోటిశ్వరుడు కావచ్చనీ తలచాడు.

“ఆ ద్రావకం తయారుచేసే పద్ధతులు నాకు నేర్పండి!” అని మాంగ్‌ను అడిగాడు.

ఆ మాట విని మాంగ్ నిట్టూర్చాడు. గొంతు సవరించుకుని, మెల్లగా, రహస్యంగా—

"ఈ మందు చేయడం ఎంతో కష్టపడి నేర్చుకున్నాను. నా తరవాత నా కొడుకు ఒక్కడికిమాత్రమే యీ రహస్యం చెప్పాలనుకున్నాను. కాని, వాడు సైనికుడుగా చేరి యుద్ధానికి వెళ్ళాడు. తిరిగి రావొచ్చు రాకపోవచ్చు!" మాంగ్ అపైన తడబడ్డాడు. కన్నీళ్ళు తుడుచుకుని మళ్ళీ ప్రారంభించాడు :

"నాకో కూతురుమాత్రం వుంది. అదే నా సర్వస్వం. నువ్వు నా ప్రాణస్నేహితుడి పుత్రుడవు కనుకా, ధైర్యసాహసాలేకాక, సుగుణసంపద పున్నవాడివికూడా కనుక, ఆ నా కుమార్తెను వివాహమాడితే, యీ రహస్యం చెప్పేస్తాను" అన్నాడు.

మాంగ్ 'రింగ్లింగ్!' అంటూ పలిచాడు. పక్కగదితలుపు నెట్టుకుని ఒక పదిహేను పదహారేళ్ల అమ్మాయి తొంగి చూచింది. "నాకూతురు!" అన్నాడు మాంగ్ ప్రసాద్‌సింగ్ ముఖంలోకి చూస్తూ.

ప్రసాద్‌సింగ్ శరీరం కంపరమైంది. ముఖం వెలవెలపోయింది. మ శూచికం మిగిల్చిపోయిన అవయవశేషాలతో, గాజు

కన్నుల్లాగా వెలుగు చీకట్లను గమనించని, జీవరహితమైన కనుపాపలతో రింగ్లింగ్ రూపం ఒకవిధమైన భయం కలిగించింది.

"కన్నతండ్రి రుణం తీర్చుకున్నవాడి వొతావ్! కొద్దికాలంలోనే కోటి శ్వరుడివి కూడా కాగలవు!" అంటూ మాంగ్ పువన్యాస ధోరణిలో చెప్పకుపోతున్నాడు.

ప్రసాద్‌సింగ్ నిద్రమేలుకున్నవాడిలా అవులించి "సరే!" అన్నాడు.

రింగ్లింగ్తో ప్రసాద్‌సింగ్ వివాహం చాలా కోలాహలంగా జరిగిపోయింది. మాంగ్ అల్లుడికి ఆ ఎర్రద్రావకం చేసే పద్ధతులన్నీ నేర్పాడు. పదిమంది సేవకు

లను సాయమిచ్చి అల్లుణ్ణి, కూతుర్ని వాళ్ల పట్టణానికి సాగనంపాడు.

ప్రసాద్‌సింగ్ ఎలాగైతేనేం ఆరునెలలకు యింటికిచేరాడు. అతడు చేరుకునేసరికి ఇల్లు బావురుమంటోంది. ఒకమూల ముసలి నౌకరు ఒకడు గోడనానుకు కూర్చొని ఏదో గొణుక్కుంటున్నాడు. మరునిమిషంలో అతడు అన్ని విషయాలూ తెలియజెప్పాడు. తండ్రి దుర్గాసింగ్ గతించి అప్పటికే రెండు నెలలు కావస్తోంది. అఖిరే ఘడియలోకూడా అతడు కొడుకునుగురించి అడుగుతూనే వున్నాడట!

ప్రసాద్‌సింగ్ హృదయం దహించుకు పోయింది. అంత కష్టపడి తను తెచ్చిన జెషధం తండ్రికి వుపయోగించలేదనేదే అతనికి పట్టుకొన్న దుఃఖం. ఆ రహస్యం నేర్చుకునేందుకు అంధురాలూ, కురూపి అయిన స్త్రీనికూడా తను వివాహం ఆడాడు.

ఇదంతా ఎవరికోసం? తండ్రికోసం! కాని, అంతా బూడిదలో పోసిన పన్నీరయింది.

శరీరానికి తగిలిన గాయాలను తగిన మందు మాన్పినట్లే, హృదయానికి తగిలిన గాయాలను అనుకూలమైనకాలం మాన్పేస్తుంది. ప్రసాద్‌సింగ్ క్రమక్రమంగా దుఃఖాన్ని దిగమింగ గలిగాడు. తన తండ్రికి వుపయోగించని ఆ ఎర్రద్రావకం, దేశదేశాంతరాల్లోని అనేకమంది వ్యాధిగ్రస్తులకు వుపయోగించి కొద్దికాలంలోనే అతడు కోటిశ్వరుడయ్యాడు.

యౌవన కాలమంతా రింగ్‌లింగ్‌ను అసహ్యించుకోవడంతోనే గడిచినా, వృద్ధాప్యంలో ధనంయిచ్చిన సౌఖ్యంవల్ల, దానికి కారణమైన భార్య రింగ్‌లింగ్ అంటే ప్రసాద్‌సింగ్‌కు ఎక్కడలేని ప్రేమా, అనురాగం వుట్టుకవచ్చింది. వాళ్ల జీవితశేషం సుఖంగా గడచిపోయింది.

చందమామ పజిల్ (భాషాభివృద్ధికి)

అడ్డము :

1. ఒక అస్త్రము	8. బిగువు
6. స్త్రీ	9. ఇంకను
7. మరల	11. శిల్పము

12. బానిము

నిలువు :

2. చుట్టుకొలత	5. ఒక పనివాడు
3. శౌర్యము	6. చిన్న నాటకము
4. సువాసన	10. కొండ

వి నో ద చ ద రం

★

దిగువను ఇచ్చిన అధారముల సహాయంతో ఈ క్రింది చదరంలో మీరు ఏడుమాటలు నింపాలి. సరియైన మాటలతో మీరు నింపగలిగితే అన్ని మాటలలోను చివరి రెండు అక్షరాలూ ఒకేలాంటివి వస్తయ్. దీనిని పూర్తి చేయగలరేమో చూడండి.

మీకు తెలియకపోతే జవాబుకి

54-వ పేజీ చూడండి.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

అధారములు :

1. మబ్బు	2. సమ్మతి
3. వేయికోట్లు	4. గర్వము
5. కలుష	6. వేడుక

7. ధ్వని

మాయలోటా

ఈ ఇంద్రజాలం తమాషా చూడండి. టేబిల్ మీద ఒక పెట్టె పెట్టివుంది. అది కొయ్యపెట్టె అయినా కావచ్చు, లేదా అట్ట పెట్టె అయినా కావచ్చు. దానికిపైన ఒక మూత వుంది. ప్రక్కన ఒక లోటా వుంది. అందులో బటానీలలాంటివి వున్నాయి.

ఇంద్రజాలికుడు ఆ పెట్టెలోని బటానీలు తీసుకుని వాటితో లోటానింపుతాడు. (ప్రక్కనున్న చిత్రం చూడండి). మళ్ళీ అందరియెదుటా ఆ లోటాలోని బటానీలన్నీ ఆ పెట్టెలో పోసేస్తాడు. తర్వాత ఆ లోటా ఆ పెట్టెలోపెట్టి మళ్ళీ బటానీలతో దాన్ని నింపి ప్రేక్షకులదగ్గరకు తీసుకువస్తాడు.

ప్రేక్షకులవద్దనుంచి జేబురుమా లోకటి తీసుకుని దానిమీద కప్పుతాడు. మరుక్షణంలో ఆ రుమాల తీసివేయగానే దాన్నిండా చాక్ లెట్లు - పంచదారబిళ్లలా - ద్రాక్షపళ్ళా మొదలైనవి వుంటాయి. వాటిని అక్కడున్న పిల్లలకు పంచిపెడితే వాళ్ళు

చక్కగా తింటూ ఆ గారడిని మెచ్చు కుంటూ ఇళ్లకు వెళ్లిపోతారు. ఇదేదో కష్టమైన ఇంద్రజాలం అని అనిపించవచ్చు. కాని నిజానికి అంత కష్టమైనదికాదు.

ఒకేవిధంగావుండే రెండు లోటాలు ఈ ఇంద్రజాలానికి అవసరం. ఒక లోటాను

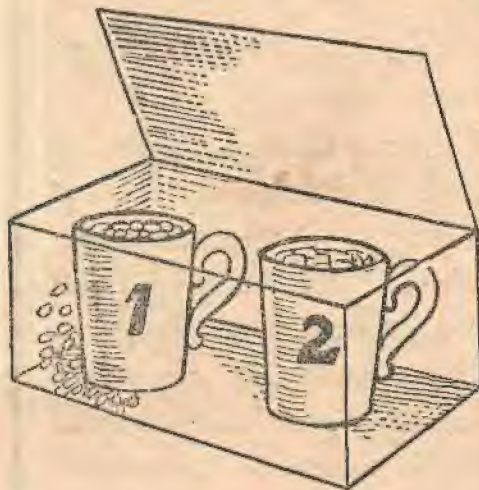

చాక్ లెట్లు, పంచదారబిళ్లలతో నింపి, పైన మాత్రం కాసిని బటానీలు—మరమరాలు కాని (ఏవి ఊపయోగించతలచుకుంటే

అవి) పోసి ఆ లోటాను ముందుగానే ఆ పెట్టెలో పెట్టెవుంచాలి. ప్రేక్షకులకు ఈ సంగతేమీ తెలియదు. అందుచేత వాళ్లు విమాత్రం సందేహించరు.

రెండోసారి మళ్ళీ బటానీలు లోటాలో పోసేప్పుడు నేర్పుగా ఈ లోటా పెట్టెలోపెట్టేసి, అదివరకు పెట్టెలోవున్న లోటాను ప్రేక్షకుల దగ్గరకు తీసుకురావాలి. ఈ లోటాలను మార్చటం అంటే కష్టం అనుకుంటారేమో, నిజానికంత కష్టంకాదు. ముందు ప్రేక్షకుల యెదుటే లోటాలో బటానీలు పోస్తారు కనుక - ఈ లోటాలో మాయ ఏమీలేదు,

మామూలు లోటాయే అనుకుంటారు వాళ్లు. రెండోసారి ఈ లోటాను పెట్టెలోపెట్టి మళ్ళీ బటానీలతో నింపేటప్పుడుమాత్రం దీన్ని

అక్కడేవుంచి, అదివరకు చాక్ లెట్లతో నింపి వున్న లోటాను ప్రేక్షకులదగ్గరకు తీసుకురావాలి. దానిమీదకూడా పైన ఉలిపిరి కాయితం పరిచి బటానీలు కాసిని పైవరస పోసివుంటాయి కనుక అది మొదట చూసిన లోటాయే అని ప్రేక్షకులు భ్రమపడతారు. ఈ రెండు లోటాలూ పెట్టెలో ఎలావుండేదీ రెండో చిత్రంలో చూడవచ్చు. ఈ ఇంద్రజాలం చెసిచూపేటప్పుడు ఈ బటానీలూ - ఈ చాక్ లెట్లూ ఉపయోగించాలని లేదు. తమ తమ తెలివితేటలనుబట్టి ఇలాంటి పస్తువులను వేటనైనా ఉపయోగించవచ్చు.

అయితే ఈ ఇంద్రజాలం చెయ్యడలచు కున్నప్పుడు దీనికి అవసరమైన ఏర్పాట్లన్నీ ముందుగానే చేసుకుని వుంచుకోవాలి. ఈ ఇంద్రజాలంకూడా ఎప్పుడో ఒకసారి చేయాల్సిందేకాని, ప్రేక్షకులకు మాటిమాటికీ చేసిచూపించకూడదు.

పాఠకులు ఈ గారడీని గురించి యింకా వివరంగా తెలుసుకోదలిచితే, వారు 'చందమామ' పేరు ఉదహరిస్తూ ప్రాఫెసరుగారికి నేరుగా వ్రాయవచ్చు. మీరురాసే ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే వుండాలి. ఇది ఆతి ముఖ్యం.

ప్రాఫెసరుగారి ఆద్రను యిది:—

ప్రాఫెసరు పి. సి. సర్కార్, మెజిషియన్

12/3/A, జమీర్ లేన్, బాలీగంజ్,

కలకత్తా - 19

అట్టమీదిబొమ్మ

కొరపులకూ పాండవులకూ మధ్యని యుద్ధం పాసగుతుందనే వార్త బలరాముని చెప్పిపడింది. అతనికి ఏ పక్షమందు చేరటానికి ఇష్టంలేకపోయింది. మధ్యస్థుడుగా వుండటమే మంచివనే వుద్దేశంతో, తీర్థయాత్ర నెపంమీద బయల్దేరాడు. అనేక నడులలో మునిగి, తీర్థాలు సేవించుకొంటూ నైమిశారణ్యం ప్రవేశించాడు.

అక్కడ తపస్సులో మునిగిఉన్నటువంటి మునిశ్వరులందరూలేచి, బలరామునికి ప్రణమిల్లి, ఆ మహాత్ముణ్ణి బహువిధాల పూజించి గౌరవించారు. మునులందరూ అతన్ని పూజించారుకాని, రోమహర్షముడనే ఋషిమాత్రం, బలరాముని గౌరవార్థం కూర్చున్నవాడు లేవనైనాలేదు.

‘ఏమిటి పాపాత్ముడి పాగరు!’ అని చెప్పి బలరాముడు ఉగ్రుడై, చేతనున్న కుశాగ్రంతో ఆ రోమహర్షముడ్ని తెగటార్చివేశాడు. అప్పుడు మునిబృందంలో హాహాకారాలు చెలరేగినై. ‘మహానుభావా!’—లోకపాపనుడవైనటువంటి నీవే ఇలా తొందరపడితే ఏమనుకోవాలి? నికిప్పుడు బ్రహ్మహత్యాపాతకం చుట్టుకున్నదే...!’ అంటూ ఋషులు తమ కలవరాన్ని వెల్లడించారు.

అందుకు బలదేవుడు ‘తగిన ప్రాయశ్చిత్తం మీరే విధించండి. అనుభవించటానికి సిద్ధంగా వున్నా’నని పశ్చాత్తాపం తెలిపాడు. ఇది విని మునులు, “మహాత్మా! ఇల్వలుని కొడుకు పల్వలుడనే రాక్షసుడు ఉన్నాడు. వాడు ప్రతిపర్వమందూ పచ్చి మమ్మల్ని దూషించి, హింసిస్తూవుంటాడు. వాడిని హతమార్చినట్లయితే మాకేకాదు, లోకానికే గొప్ప మేలుచేసినవాడవు అవుతావు. ఐతే—వాడిని చంపటం పాపంకదా? అని అడగవచ్చు. దానికి ఒక ప్రతిక్రియ వున్నది. వాణ్ణి వధించి తరువాత పన్నెండు నెలలు భారతదేశమంతటా తీర్థయాత్రలు సేవించినపక్షమందు పాపవిముక్తి ఐపోతుంది’ అని వారు చెప్పగా, బలరాముడు ఘోరాకారంలో వుండే పల్వలుణ్ణి దట్టి యాడ్చి, ముసలంతో తలపైన అణచేసరికి ఆ ద్రోహి నెత్తురు గ్రక్కుకొంటూ, పర్వతంలాగ నెలగూలి, ప్రాణంవిడిచాడు.

ఈ విధంగా బలరాముడు మునుల ఆజ్ఞప్రకారం దుష్టసంహారం చేసి, వారి సెలవు తీసికొని తీర్థయాత్రలకు వెళ్ళిపోయాడు.

రంగుల బొమ్మ కథ—3 - వ బొమ్మ

రోజులూ, నెలలూ గడిచిపోతున్నై. కాని ఆ గొడుగుమాత్రం అమ్ముడుపోక అలానే వుండిపోయింది. చాంగ్ తల్లికి విసుగెత్తింది. 'ఏమైనాసరే, ఈసారి ఏదో ఒకధరకు యిదికూడా అమ్మివేసితీచాలి' అని నిశ్చయించుకున్నది. అలా ఆనుకున్నదేకాని, చివరకు ఆ గొడుగుకి తనుకూడా వూహించలేని ధరవచ్చింది. ఎందుచేతనంటే చాంగ్ తల్లి అలా నిశ్చయించుకున్న మరునాడే ఒక ధనికుడు, తన కుమార్తెను వెంటబెట్టుకుని దుకాణానికి వచ్చాడు. ధనికుడి కుమార్తె గొడుగుని చూచి చూడటంతోనే, ఎంత వెలవనాసరే అది కొనివ్వమని పట్టు పట్టింది. తనకు ఏకైకపుత్రిక కావటంవల్ల ఆమె ఎన్నడు విడికోరినా తండ్రి కాదనలేదు. అందుచేత చాంగ్ తల్లి చెప్పిన వంద రూపాయలూ ఇచ్చివేసి కుమార్తె శాన్మింగ్ కి గొడుగుకొని యిచ్చాడు.

శాన్మింగ్ ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఆ గొడుగుకూడా తీసుకువెళ్ళుతుండేది. అమెకు యుక్తవయస్సు వచ్చింది. తతిమా విషయాలలో ఎలాగో, అలాగే ఆమె వివాహ విషయంలోకూడా శాన్మింగ్ తండ్రి ఆమె ఇష్టమే యిష్టమని చెప్పాడు. తనకు నచ్చిన యువకుని వివాహం చేసుకోమని ఆనుమతిచ్చాడు.

కొంతకాలానికి శాన్మింగ్ యింటికి, ఆమె తండ్రి స్నేహితుడు ఒకాయన కుమారుని వెంటబెట్టుకు వచ్చాడు. ఆ యువకుని చూడగానే శాన్మింగ్ అతనిపైన మక్కువపడి వలచింది. ఆ సాయంత్రమే, శాన్మింగ్ దేశాచారం ప్రకారం ఆ యువకునితో తమ ఉద్వాసవనంలో విహరించబోయింది. శాన్మింగ్ తన నిశ్చయాన్ని ఆ యువకుడికి తెలియచెయ్యబోయేసరికి తనచేతిలో గొడుగుని ఎవరో పట్టుకులాగినట్టు అనిపించింది. శాన్మింగ్ తెల్లబోయి చూచింది. ఆమె, ఆ యువకుడు తప్ప మరెవరూ ఆ చుట్టుపట్ల లేరు. భ్రమపడ్డాననుకుని మళ్ళీ మాట్లాడబోయేసరికి మళ్ళీ అదేవిధంగా ఎవరో గొడుగు గుంజినట్లయింది. శాన్మింగ్ యిందులో ఏదో మాయ వున్నదనుకున్నది. మరి మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించక మరికొంతసేపు అక్కడే ఎలాగో కాలక్షేపంచేసి యిల్లుచేరుకున్నది.

ఒంటిగీత బొమ్మ

వందనవారు : జి. మునికృష్ణయ్య - తిరుపతి

49-వ పేజీలోని

పజిలొకి జవాబు :

	1		2		
	పా	కు	ప	త	ము
3	ప		రి		4
	రా	5	ధి	6	నా
7	త్ర	భు	తి	8	ప
	మ	రి	9	న	10
	ము		గ		ము
	12	శి	లీ	ము	ఖ
					ము

49-వ పేజీలోని

వినోద చదరానికి జవాబు :

1.	నీ	ర	ద	ము
2.	అ	మో	ద	ము
3.	అ	ర్చు	ద	ము
4.	ప్ర	రి	ద	ము
5.	కు	ము	ద	ము
6.	వి	నో	ద	ము
7.	ని	నా	ద	ము

పెళ్లిచేసి చూడు

"సత్యమే జయం" అన్న ఈ హాస్యనాటిక విజయవారి "పెళ్లిచేసి చూడు" లోనిది. ఇందులో పాతాలురాని ఒక పిల్లవాడు బడి ఎగగొట్టటానికి దొంగఎత్తు వేసి అమ్మమ్మను సమ్మిస్తాడు, కాని వాడి అమ్మ వాడికి తగినట్టు బుద్ధిచెబుతుంది. ఈ నాటిక పిల్లలందరూ తప్పక చూడదగినది. విజయవారి "పెళ్లిచేసి చూడు"లో దీనిని చూసి ఆనందించండి.

సత్యమే జయం

[హాస్య గేయనాటిక]

పిల్లవాడు, అమ్మ, అమ్మమ్మ

పిల్లవాడు: అమ్మా నొప్పలే - అమ్మమ్మా నొప్పలే
ఫన్స్ క్లాస్ లో ప్యాసాదామని
పట్టుబట్టి నే పాతాల్ చదివితే
పరీక్షనాడే పట్టుకున్నదే
బడికెట్లా నే వెళ్ళేదే?... || అమ్మా ||

అమ్మమ్మ: బాబూ! లేవరా! - ఈ మందూత్రాగరా!
పరీక్షకోసం దిగులుపడకురా
వచ్చేయేటికి ప్యాసాదువులే
నువు బాగుంటే మాకుచాలురా
నిక్షేపంగా యింటనుండరా... బాబూ...

అమ్మ: అయ్యోగారెలా - అయ్యయ్యోబూరెలా
పరీక్షయిచ్చే పాపకోసమని

కమ్మకమ్మగా నేను చేస్తినే
అయ్య నోట శనిపట్టెనె యేమో
మాయలమారి నొప్పలోచ్చెనే... || అ ||

పిల్ల: అమ్మా! పాయెనే-అమ్మమ్మా పాయెనే
అమ్మా ఒక్కటే - అమ్మమ్మా ఒక్కటే

అమ్మమ్మ: బాబూ తినకురా - నీకుడువు నొచ్చురా

పిల్ల: అమ్మా ఒక్కటే - అమ్మమ్మా ఒక్కటే

అమ్మ: బుద్ధివచ్చెనా - నీకు బుద్ధివచ్చెనా

పిల్ల: బుద్ధివచ్చెనే - అమ్మ బుద్ధివచ్చెనే

అమ్మ: లెంపలేసుకో అయితే లెంపలేసుకో

పిల్ల: వేసుకొంటినే అమ్మ ఒక్కటివ్వవే

అమ్మ: బడికి పోదువా?...

పిల్ల: అమ్మ బడికిపోదునే బాగచదువుకొందునే.

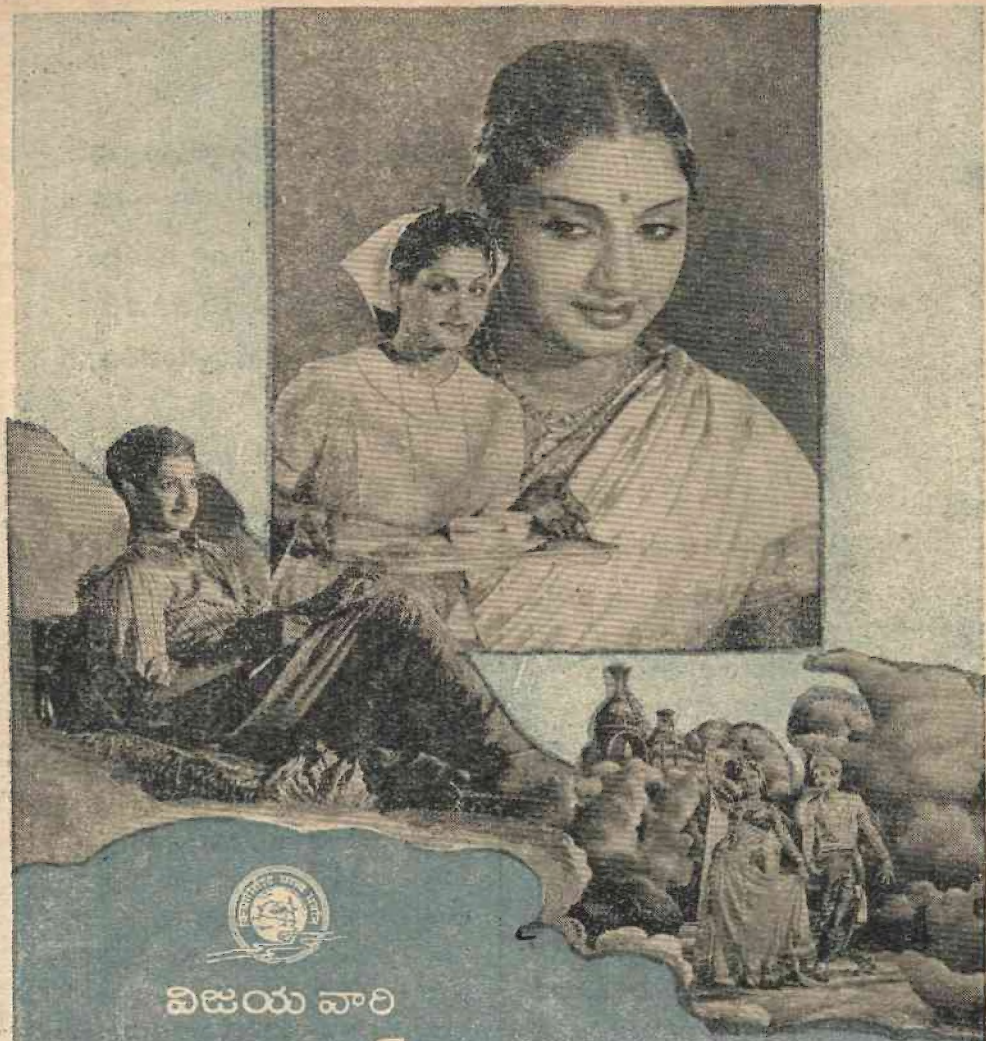
స్తూడియో: వాహిని :: నిర్వహణ: నాగిరెడ్డి ఊ చక్రపాణి

నిర్మాతలు:

విజయా ప్రొడక్షన్స్ లిమిటెడ్, మద్రాస్

నేడే చూడండి . . .

విజయ వారి

పెళ్లిచేసిచూడు

డైరెక్టర్... ప్రసాద్
నిర్మాతలు... నాగిరెడ్డి & చక్రపాణి

Printed by B. NAGIREDDI at the B. N. K. Press Ltd., Madras 24, and Published by him from Chandamama Publications, Madras 24. Controlling Editor : SRI CHAKRAPANI

Chandamama, March '52

Photo by Anant Desai

ద మ న కు లు

